Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
■■■
Velja za vse leto... $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
■■■
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 276. — ŠTEV. 276. NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 24, 1914. — TOREK, 24. NOVEMBRA, 1914. VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

ANGLEŠKO BRODOVJE PREGNANO OD BELGIJSKE OBALI. TURKI SO PRODRLI DO SUEŠKEGA PREKOPA V EGIPTU.

Na zapadnem bojišču se vršijo artilerijski boji pri Ypres, Soissons in Rheims. -- Težki nemški obrežni topovi so pregnali angleške bojne ladije od belgijske obali. -- Na drugih delih bojne črte je položaj skoro neizpremenjen. -- Od izida bitke na Poljskem bo odvisna usoda cele vojne. -- Bojna črta se razteza na velikansko daljavo. -- Turki so baje zadali Angležem v Egiptu težke izgube. -- Prodiranje proti Batumu. -- Nemška mornarica je izgubila en torpedni čoln rušilec in en podmorski čoln. -- Ameriške čete so izpraznile Vera Cruz.

Avstrijci, Nemci in Rusi.

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Iz nemškega velikega vojnega stana poročajo: V vzhodnji Prusiji je ostala situacija neizpremenjena. Vsi so mislili, da se bo že včeraj odločilo, kdo bo zmagalec na Rusko-Poljskem, kjer si stoji nasproti najmanj 500,000 mož. Bitka je še neodločilna, ker so dobili včeraj Rusi močna ojačenja. Avstrijci stoje severno od Censtohova v ofenzivi.

Rusko poročilo o zmagi.

London, Anglija, 23. novembra. Iz Petrograda poročajo o velikih ruskih uspehih ob vzhodno pruski meji. Armada generala Hindenburga je prenehala s prodiranjem proti Varšavi, ker je naletela na močan ruski odpor pri Knutnu, 25 angleških milj vzhodno od Lowicza. Nekateri časopisi poročajo, da so vjeli Rusi zadnje dni nad 12,000 Avstrijcev in Nemcev. Iz uradnih poročil je pa razvidno, da so bili uspehi le delni, ne pa popolni.

Kje je prestolonaslednik?

London, Anglija, 23. novembra. Tukajšnji časopis "Daily Telegraph" še vedno zatrjuje, da je zapustil nemški prestolonaslednik pred nekaj tedni zapadno armado in se podal na vzhodno bojišče. Zanimivo je poročilo, katerega je dobil danes list od svojega petrograjskega poročevalca: — Rusi so vrgli nazaj oni del nemške armade, kateremu poveljuje nemški prestolonaslednik. Kakor kaže, tudi na Poljskem ne bo veliko opravil. Varšavo bo ravnotako zavzel kot je zavzel Pariz. Armada se je umaknila med reko Vislo in Varto, kjer se nahaja sedaj v zelo nevarnem položaju.

Nemci upajo, da bodo zmagali

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Na Rusko-Poljskem se še vedno vrši med Plozkom, Lodzom in Censtohovom velikanska bitka. Nemški vojaški strokovnjaki so prepričani, da bodo Nemci zmagali Vse govorice o nesporazumu med nemškimi in avstrijskimi četami so neutemeljene.

Lvov.

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Tukajšnje časopisje je mnenja, da bodo morali Rusi v najkrajšem času zapustiti Lvov. Takoj v začetku vojne, ko je bila bojna sreča na njihovi strani, so Rusi lahko delali natančno po načrtih, sedaj pa morajo z ozirom na nemške operacije skoraj vsak dan izpremeniti svoje bojne načrte. Nekatera poročila pravijo, da primanjkuje Rusom municije in orožja.

Rusi zavzeli Gumbinnen.

London, Anglija, 23. novembra. "Telegraph" je dobil od svojega petrograjskega dopisnika brzojavko, ki pravi, da so si Rusi osvojili mesto Gumbinnen v severnem delu vzhodne Prusije. Brzojavka se glasi:

Uradna poročila so tako pomanjkljiva, da se ne more nihče zanesti. Iz verodostojnega vira sem zvedel, da so Rusi pred par dnevi zasedli mesto Gumbinnen, ki leži v severnem delu Vzhodne Prusije. V bojih so se posebno odlikovali kozaki, ki so z vso silo naskočili sovražne baterije. Izgube so na obeh straneh ogromne, vendar pa natančno število mrtvih in ranjenih še ni znano. Šele ko so Rusi dospeli v mesto, so videli, kako strašno škodo so napravile njihove granate. Posadka se je skoraj brez vsakega boja udala. Civilno prebivalstvo je bilo že prej odšlo v notranjost dežele.

Turki in Rusi.

Berlin, Nemčija, 23. novembra. Iz Carigrada poročajo, da Turki v Egiptu uspešno prodirajo ter da so dospeli do Sueškega prekopa. Vse angleške čete, ki so se jim postavili v bran, so z lahkoto premagali. V Kavkazu je njihov cilj Batum.

One turške čete, ki so vdrle v Egipet, so naletele kakih 18 milj vzhodno od Sueškega prekopa na močan oddelek angleških vojakov. Vnel se je hud boj, po katerem so se morali Angleži umakniti. Bojišče je bilo pokrito z mrvimi in ranjenci. Pri El Kantari so dospeli prav do prekopa.

Carigrad, Turčija, 23. nov. — Iz raznih poročil je razvidno, da so dospeli Turki do Sueškega prekopa. Med Kataso in Teabo je prišlo do vročih bojev. Vjeli smo veliko angleških častnikov in vojakov.

Izgnana iz Carigrada.

London, Anglija, 23. novembra. V Carigradu so bila ostala še dva člana srbskega poslaništva, da bi pomagala ameriškemu poslaniku pri izvrševanju srbskih diplomatičnih poslov. Včeraj jima je vlada naročila, da morata v teku 24 ur zapustiti mesto. Diplomata so takoj odpotovala.

Turki in Židi.

Carigrad, Turčija, 23. nov. — Turška vlada je izdala odlok, da postanejo lahko vsi oni Židi, ki stanujejo v Turčiji turški državljani. Po vojni se ne smejo vrniti na Rusko in se tudi ne smejo smatrati za ruske državljane.

Pri Šat-el-Arabu.

London, Anglija, 23. nov. — Indijski tajnik, marki Crew, je izdal danes sledeče uradno poročilo: — Naše operacije ob Perzijskem zalivu so uspešne. Turki so se morali umakniti in pustiti na bojišču skoraj vse svoje topove. Zasedli smo pristanišče Basro, ki leži ob reki Šat-el-Arab. Vsi tamošnji Angleži so na varnem. Mesto leži šestdeset milj severoizločno od izliva.

Turki v Kavkazu.

Berlin, Nemčija, 23. nov. — Turki uspešno prodirajo proti Batumu, glavnemu mestu Transkavkazije. Ruse so na več mestih pognali v beg in po hudih bojih zasedli vse ozemlje med mejo in Čurskom. Neka turška kolona je z naskokom zavzela Artvin. Zadnje dni so se vršili v okolici Hemana obupni boji. Oni perzijski rodovi, ki so se priklopili Turkom, neprenehoma vpadajo v rusko ozemlje.

Ustaja v Rusiji.

Berlin, Nemčija, 23. nov. — Na Dunaj je dospela brzojavka, da je izbruhnila v Tiflisu ustaja. Vsa prizadevanja ruskih oblasti, da bi jo zatrle, so ostale dosedaj še brez uspeha.

Ojačenja.

Atene, Grško, 23. nov. — Iz Carigrada poročajo, da je skoraj vsa turška posadka zapustila Odrin (Adrianopel) in odšla v Trapezunt. Iz Trapezunta bodo morali skorajgotovo oditi vsi kristijani, ker postaja med njimi in Turki vedno bolj napeto razmerje. Pred par dnevi so oplenili Turki več trgovin kristjanskih trgovcev.

Angleški poraz v Vzhodni Afriki.

London, Anglija, 23. nov. — Angleško vojno ministrstvo je pripoznalo, da so bile angleške čete v Vzhodni Afriki težko poražene. Danes zvečer je bilo izdano sledeče uradno poročilo: — V Vzhodni Afriki so stale naše čete nasproti veliki premoči in so se morale po kratkem ustavljanju umakniti. Izgube so bile na obeh straneh precejšnje. Sovražnik se je nahajal v tako izbornih pozicijah, da bi ga bilo brezumno še enkrat napasti. Na naši strani je padlo 795 mož, med njimi tudi 141 častnikov.

Angleži so izkrcali svoje čete.

Rim, Italija, 23. nov. – Iz Aten poročajo, da so izkrcale angleške transportne ladije veliko svojih čet v **Jafi**, pristanišču mesta Jeruzalema. 8000 turških jezdecev je napadlo utrjeno mesto El-Ariš ob Sredozemskem morju. Ker niso mogli ničesar opraviti, so se umaknili na polotok Sinai.

Turki se umikajo.

Petrograd, Rusija, 23. nov. — Generalni štab ruske armade v Kavkazu naznanja, da so se začeli Turki pri Erzerumu umikati in da neka ruska kolona uspešno prodira severno od Jusverana.

Angleško brodovje ob belgijski obali.

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Topovi, katere so postavili Nemci ob belgijski obali, so se izkazali kot zelo uspešni proti angleškemu brodovju. — To je omenjeno v danes objavljenem oficijelnem poročilu, iz katerega je razvidno, da se nadaljuje z boji pri Nieuport in Ypres. V Argonih se borita nasprotnika za vsako ped zemlje, vendar pa se zatrjuje, da Nemci polagoma prodirajo. Oficijelno poročilo se glasi: "Boj pri Nieuport in Ypres se vrši naprej. Malo angleško brodovje se je dvakrat približalo obali, a so ga prepodili naši obrežni topovi. Topovi na angleških bojnih ladijah niso bili uspešni.

V Argonih napredujemo korak za korakom, jemljemo eden okop za drugim ter zavzemamo oporne točke sovražnika. Vsaki dan se napravi veliko število jetnikov.

Odbili smo močen naskok, ki se je obračal proti naši poziciji iztočno od Mosel."

Artilerijski boji.

Pariz, Francija, 23. novembra. Nadaljuje se z močnim obstreljevanjem mesta Ypres in tudi v Soissons in Rheims padajo nemške granate. V današnjem popoldanskem oficijelnem poročilu se glasi:

"Ostri artilerijski boji so bili značilna poteza včerajšnega dne. Glavni naskok Nemcev se obrača proti Ypres, kjer je razdejanih veliko hiš in tudi zvonik katedrale. Obstreljevalo se je tudi mesti Soissons in Rheims. V Argonih so se vršili ostri boji. Nemci so skušali s par ostrimi atakami prodreti naprej, a niso imeli nikakega uspeha. V Vogezih in Woevre-distriktu je situacija neizpremenjena."

Položaj neizpremenjen.

Pariz, Francija, 23. novembra. V večernem oficijelnem poročilu ni ničesar povedanega glede usode mesta Ypres, vendar pa se glasi, da je končan boj za to mesto. V poročilu se govori le o ostrih artilerijskih bojih na severu od Soissons in Rheims.

450,000 Angležev na fronti.

Število v Franciji in Belgiji na fronti nahajajočih se Angležev se ceni tukaj na 400,000 do 450 tisoč mož. Izgube Angležev na mrtvih, ranjenih in pogrešanih se ceni na 57,000 mož, vendar pa so na njih mesto stopile sveže rezerve.

Vojni jetniki v nevarnosti.

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Oficijelni tiskovni urad je izdal danes izjavo v kateri se glasi, da je prinesel londonski "Daily Citizen" poročilo nekega obiskovalca Newbury jetniških taborišč. V poročilu se glasi, da je hrana jetnikov nezadostna. Nadalje se poroča, da skušajo jetniki pobegniti ter da se je bati izbruha epidemije.

Vsake tri tedne izgotovijo po eno Zeppelin-križarko.

Bazel Švica, 23. novembra. — Danes se je tukaj ugotovilo, da dovršijo Zeppelin naprave v Friedrichshafen vsake tri tedne po en vodljivi zrakoplov.

Glede poškodb, katere so povzročili angleški avijatiki, krožijo nasprotujoče si vesti. V splošnem se pa priznava, da je povzročena škoda kaj malenkostna. V Friedrichshafen je bilo vsled bomb razdejanih tudi par privatnih hiš.

Dogodek v Friedrichshafen pred angleško poslansko zbornico.

London, Anglija, 23. novembra. V angleški poslanski zbornici je poročal danes prvi lord admiralitete, Churchill, o poletu treh francoskih avijatikov nad Friedrichshafen, kjer se nahajajo Zeppelin naprave. Churchill je izjavil, da se je polet ugodno završil in da sta se dva avijatika vrnila, dočim so tretjega ujeli Nemci. V oficijelnem poročilu izjavljata oba avijatika, da so vržene bombe v celoti pogodile cilj ter povzročile veliko škodo. Ena bomba je baje padla na enega izmed zrakoplovov, vendar pa avijatik ni mogel videti, kako škodo je povzročila.

Ostra kontrola potnih listov.

London, Anglija, 23. novembra. Zloraba ameriških potnih listov, katero se je ugotovilo v številnih slučajih, je napotila tukajšnje ameriško poslaništvo do izjave, da bo odobrilo od sedaj naprej le take potne liste, ki so opremljeni s sliko dotičnega. Vse potne liste je treba tekom dveh tednov izročiti poslaništvu ali konzulatu. Priložena slika mora nositi uradni pečat. Po poteku tega časa se ne bo odobrilo nikakega potnega lista.

Sedaj se vrši preiskava, na kak način je dobil Bridgeman Taylor, alias Horst, svoj potni list, ki se glasi na ime Bridgeman Taylor. Horst je bil major v Mehiki za časa Madera, a se ga je zavrnilo, ko je hotel vstopiti v nemško armado. V Rotterdamu je dobil od ameriškega komiteja podporo na ime Taylor. On je sin nemških starišev ter je dorastel v Nemčiji.

Vojni davek za Antwerpen.

Amsterdam, Holandsko, 23. novembra. — "Handelsblad" poroča danes, da hočejo dobiti Nemci od Antwerpena na vsak način vojni davek v znesku $10,000,000. Raditega se vrše pogajanja med vojaškimi oblastmi in županom.

Angleži hočejo koncesije.

Tokio, Japonska, 23. nov. — Anglija se pogaja z japonsko vlado glede prevzetja koncesije nemške železnice od Ći-fu v Vaj-sien. To progo so zasedli Japonci. Ako bodo prizadevanja Anglije uspešna, bo imela Anglija svojo lastno železniško progo, ki bo segala od Indije do Mandžurije. Tukajšnji zunanji urad noče potrditi vesti o tozadevnih pogajanjih.

Italija povdarja svojo nevtralnost.

Berlin, Nemčija, 23 novembra. Italijanski poslanik, ki se je vrnil danes iz Rima, je ponovil izjavo, da bo opazovala Italija najstrožjo nevtralnost. Poslanik je imel tekom svojega bivanja v Rimu pogovor z italijanskim ministrom za zunanje zadeve. K tozadevni konferenci se je pozvalo domov tudi italijanske poslanike v Franciji, Angliji in Rusiji.

Liferantom cvete pšenica.

London, Anglija, 23. novembra. Da vojni liferanti ne zamude lepe prilike, da pokažejo svoj patriotizem, je razvidno iz obtožb, katere je dvignil "Daily Chronicle". V listu se zatrjuje, da plačuje vlada nesramno visoke cene za dobave. Za jeklene plošče mora plačati $9 pro tono več kot pa se zahteva od privatnih oseb. To zvišanje cen pa diktira kartel, kateremu pripada 20 tvrdk.

Morilna industrija cvete.

Swanson, Vt., 23. novembra. — Neka tukajšna tvrdka je dobila kontrakt za dobavo patron v znesku dva in pol milijona dolarjev. Naročilo prihaja od neke države, ki se nahaja v vojni, katere pa družba noče imenovati. Družba je naročila večje število novih strojev ter se bo vršilo obratovanje noč in dan.

Potop dveh nemških bojnih ladij.

London, Anglija, 23. novembra. Nemška mornarica ima zaznamovati nadaljno izgubo enega torpednega čolna rušilca in enega podmorskega čolna. Rušilec je bil prerezan na pol pri slučajni koliziji z danskim parnikom "Anglo-Dane" ter se je potopil, ko so eksplodirali kotli. Podmorski čoln pa je postal žrtev angleškega rušilca in sicer na severni obali Škotske.

Admiraliteta je oficijelno potrdila vest o razdejanju nemškega podmorskega čolna "U 18", ki je bil najnovejšega in najuspešnejšega tipa. Domneva se, da je bil "U 18" oddaljen od svoje baze pri Wilhelmshafen nekako 500 milj ter da se je nahajal na lovu na angleške bojne ladije. V oficijelni izjavi se glasi, da se je potopil "U 18" eno uro po spopadu ter da se je rešilo tri častnike in 23 mož. Utonil je le en mož. "U 18" je bil dovršen leta 1912.

Poročilo o izgubi nemškega torpednega čolna rušilca 'S 124' je došlo v Kodanj s prihodom parnika "Anglo-Dane". Kapitan je sporočil, da je kolidiral z rušilcem "S 124" južno od uhoda v Sund. Častnike in moštvo se je rešilo. "S 124" je bil dovršen leta 1905 ter je vseboval 420 ton. Vozil je s hitrostjo 24 vozljev na uro.

Nemška postaja v Pacifiku.

Lima, Peru, 23. novembra. — Danes je krožila tukaj vest, da vzdržujejo Nemci na višini pred Valparaiso, Chile, mornariško postajo, kjer je zasidranih veliko ladij s provizijami in premogom na krovu. Sem došli čilenski listi pravijo, da hoče vlada preprečiti to kršenje nevtralnosti.

Poročila o pogrešanih parnikih.

Sault St. Marie, Mich., 23. novembra. — Danes popoldne se je izvedelo, da so na varnem parniki "Sinaloa", "Nipigon" in 'Niko', o katerih se je domnevalo, da so se potopili tekom velikega viharja, k je divjal, v četrtek na Superior jezeru.

Ameriške čete so zapustile Vera Cruz.

Vera Cruz, Mehika, 23. nov. — Vera Cruz je postal zopet čisto mehiško mesto. General Funston je zapustil danes s svojimi vojaki pristanišče, katerega je bil pred šestimi meseci zasedel. Ob deseti uri so zapustile predstraže Los Cocos, ob dveh popoldan je pa že odplula transportna ladija z vso ameriško posadko. Skoraj ob istem času so dospele v mesto Carranzove čete pod poveljstvom generalov Aguilara, Maganesa in Millana. Nad poslopjem, v katerem je nameščeno generalno poveljstvo, so razvili mehiško zastavo.

Kmalu zatem se je zbrala pred mestno hišo velikanska množica ljudi. Raz balkon je govoril Señor Favila, Carranzov zunanji minister, in v svojem govoru rekel, da je Villa izdajalec domovine, proti kateremu se mora boriti vsak zaveden Mehikanec. — In borili se bomo toliko časa — je rekel, — dokler ne bo porabljena zadnja patrona. Predsednik Wilson je mehiško vlado ravnotako preprečil kot sta jo preprečila Huerta in Villa.

Za njim je govoril general Aguilar, toda v svojem govoru ni niti z besedico omenil Združenih držav. Prebivalcem je zagotovil, da bo nova vlada rešpektirala osebne pravice in prostost posameznika in da se ne bo niti dotaknila privatnega premoženja. Med prebivalci ni vladalo posebno navdušenje. Večina uglednih meščanov je ostala doma.

Washington, D. C., 23. nov. — General Funston je prinesel seboj kakih $1,000,000, katere je skolektal v Vera Cruzu kot carino. Francoska vlada pravi, da se ji mora izplačati del tega denarja. Razen vojaštva je vzel Funston na brod tudi 293 ameriških civilistov, 275 Mehikancev ter 200 francoskih menihov in nun. General Funston bo skorajgotovo dobil daljši dopust, potem bo pa prestavljen v Chicago.

Obratovanje v polnem obsegu.

Lynn, Mass., 23. novembra. — Uslužbencem General Electric Co., katerih je 15,000 po številu, se je danes sporočilo, da se bo prihodnji ponedeljek zopet pričelo s polnim obratovanjem. Več tednov se je delalo le tri dni v tednu.

Eksplozija v smodnišnici.

Chicago, Ill., 23. novembra. — Na stotine oken v Garn je bilo danes razbitih vsled eksplozije nitro-glicerina, ki se je dogodila v Aetna tovarni za smodnik, štiri milje od tu. Odprtina v kotlu za petrolej, katero se je malo pred eksplozijo opazilo, je služila delavcem kot svarilo, da so še pravočasno pobegnili. Poškodovanih je bilo tudi več farmskih poslopij v bližini.

Usoda Franka zapečatena.

Washington, D. C., 23. nov. — Sodnik Lamar zveznega nadsodišča je odklonil danes priziv Leo M. Franka. Ako ne bo noben drugi sodnik odredil revizije procesa, bo moral Frank, ki je umoril 14-letno Mary Phagan, na vešala. Proces proti Franku je vzbudil svoj čas veliko senzacijo. Obsojen je bil vsled izpovedi črnca Jim Conley-a, pometača v National Pencil Factory v Atlanta, Ga. kjer je bil Frank superintendent. Deklico so našli mrtvo na kupu pepela v kleti tvornice. Conley je priznal, da je pomagal spraviti truplo v klet ter je bil raditega obsojen na eno leto ječe. Frank je imel na vesti še več drugih deklic, ki so bile zaposlene v tvornici.

Povratek na delo.

Chicago, Ill., 23. novembra. — 2000 mož se je vrnilo danes na delo v Illinois Steel Co. naprave, ki so bile zaprte od zadnje pomladi. Kmalu se bo pričelo s polnim obratovanjem.

Naznanilo glede knjig.

—o—

Vsled vojne zelo trpi pomorska vožnja za tovor in za to ne vemo kedaj dospejo sem "Mohorjeve knjige in Pratike."

Kakor hitro bodemo obveščeni, da se nahajajo na kakem parniku, bodemo to naznanili. Zato zasedaj nikomur ne moremo ustreči s temi knjigami.

Slov. Publ. Co.

Opozarjamo na oglas glede "KOLEDARJA" na drugi strani lista.

Denarje v staro domovino.

—o—

Promet z Avstrijo se je toliko zboljšal, da zopet pošiljamo denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pozneje na kak način predrugačile, in bi se denar ne mogel izplačati določenim osebam, bodemo istega vrnili pošiljateljem.

V sedanjem položaju pa ni misliti, da bi denar dospel v roke naslovljenca tako hitro, kakor preje v normalnem času, ker vsakdo ve, da sedaj potrebujejo pisma v Evropo, ali iz Evrope sem 22 do 25 dni in v približno tem času bode denar v stari domovini tudi izplačan. Zato svetujemo rojakom, da začasno pošiljajo le za nujne potrebe in za enkrat ne več kakor 500 K.

Cene:

K	$	K	$
5....	1.10	100....	20.00
10....	2.10	110....	22.00
15....	3.10	120....	24.00
20....	4.10	130....	26.00
25....	5.10	140....	28.00
30....	6.10	150....	30.00
35....	7.10	160....	32.00
40....	8.10	170....	34.00
45....	9.10	180....	36.00
50....	10.00	190....	38.00
55....	11.00	200....	40.00
60....	12.00	250....	50.00
65....	13.00	300....	60.00
70....	14.00	350....	70.00
75....	15.00	400....	80.00
80....	16.00	450....	90.00
85....	17.00	500....	100.00
90....	18.00		

TVRDKA FRANK SAKSER
82 Cortland St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANKO PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in	
Canado	$3.00
" pol leta	1.50
" leto za mesto New York	4.00
" pol leta za mesto New York	2.00
" Evropo za vse leto	4.50
" " " pol leta	2.55
" " " četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Zanimiv eksperiment.

Vojna v Evropi ima za posledico številne, kaj čudovite pojave. Eden najznamenitejših izmed teh je oficijelni boj ruske vlade proti zavživanju žganja. Kakor znano, je produkcija in prodaja žganja ruski državni monopol. Ker pa je zavživanje žganja v tej državi naravnost ogromno, prinaša tudi ogromne dobičke, nič manj kot 500 milijonov dolarjev na leto. Tem velikanskim dohodkom pa se hoče Rusija sedaj odpovedati.

Že dalj časa je bilo opaziti reformna stremljenja, da se ustavi nezmerno zavživanje žganja v Rusiji. Vsa taka stremljenja pa so se dosedaj še vedno izjalovila radi dejstva, ker so bili davčni dohodki dežele v veliki meri odvisni od konsuma žganja. V finančnem interesu države je bilo, da se je konsum čim bolj razširil. Prodajalce te pijače se je obdarilo z nagradami. Porabilo se je vsako priliko ter zavajalo narod v pijančevanje in smatralo se je za "patriotično dolžnost" konsumirati čim največ žganja. Razmere so dovedle tako daleč, da pije danes na Ruskem vse: možki, ženske in otroci. Žganje je postalo narodna pijača ter se pozna pivo in vino le v višjih krogih.

Posledice pa niso izostale. Fizično je sedanja generacija strašno nazadovala. Za rekrute potrebno najnižjo mero je bilo treba opetovano znižati ter stoji danes za merami Nemčije, Avstrije in celo Francije, ki je stavila najmanjše zahteve, odkar je uvedena splošna vojaška obveznost.

Vse to je moralo končno vzbuditi pomisleke. Ogrožena je bila obrambna moč dežele in česar niso mogli doseči moralni pomisleki, to se je posrečilo skrbi za militarizem. V vladnih krogih se je vedno bolj utrdilo prepričanje, da se mora nekaj storiti. Ni pa bilo mogoče premagati odpora finančne oblasti, ki je vedno povpraševala: "Kje pa boste dobili denar za vzdrževanje vojaštva?"

Ko je izbruhnila vojna, se je odstranilo pomisleke ter doseglo z enim udarcem to, kar bi se sicer ne izvršilo v desetletjih.

Prepovedalo se je prodajo žganja vojakom, ki so bili mobilizirani. Od prej se je namreč vedelo, kaj je pričakovati od mobilizacije. Pri pozivih na vaje se je ukoreninila navada, da so prišli ljudje popolnoma pijani in da so bili nekako tri dni popolnoma nesposobni za vsako službo. Tej nevarnosti se armadno vodstvo ni hotelo izpostaviti, ker bi zamuda polovice tedna lahko postala usodepolna. Ko je bil enkrat prebit led, je šlo hitro naprej. Prišla je prepoved prodaje žganja v vseh gostilnah, katere so bile ob 11. uri zaprte. To odredbo se je vzdržalo tudi po končani mobilizaciji. Nato je prišel ukaz carja, s katerim se razveljavlja monopol vlade za izdelovanje in prodajo žganja. Temu ukazu je sledila prepoved izdelovanja žganja po celi deželi za čas mobilizacije in pozneje tekom cele vojne. Slednjič so šli tako daleč, da so prepovedali produkcijo in prodajo vseh opojnih pijač, vštevši pivo in vino. Te odredbe bodo ostale veljavne tudi po končani vojni.

Tu si sledita drug za drugim dva ekstrema. Od žganja popolnoma okužena in degenerirana dežela in prohibicija v isti deželi. Tako nenaden preobrat je seveda mogoč le v despotično vladani deželi, kjer zadostuje carjev ukaz, da se izvrše največje izpremembe. Izvedba take izpremembe iz enega ekstrema v drugi ekstrem pa je popolnoma nemogoča. Na drugi strani pa je taka odredba naravnost bedasta. Kot najboljše protisredstvo proti kugi žganjepitja se smatra dobro, nepokvarjeno pivo. Kmalu se bo pokazalo, da bodo stopile namesto žganja druge, še veliko bolj nevarne pijače. Ako pa bo slednje mogoče dobiti le na skrivnem, bo stvar še veliko hujša. To se je pokazalo povsod v Združenih državah, kjer se je izvedlo strogo prohibicijo, ter se bo še bolj pokazalo v deželi, kjer je žganjepitje že v cele generacije tako ukoreninjeno, da je že postalo patriotično zlo. Glasom statističnih podatkov se je izdalo na Ruskem dosedaj vsaki dan 30 milijonov rubljev (15 milijonov dolarjev) za "vodko".

Vsled tega pričakuje vsakdo, ki se zanima za javna vprašanja, z zanimanjem nadaljnega razvoja cele stvari.

Dopisi.

New York, N. Y. — Poročil se je v nedeljo 21. nov. g. Fran Vihtelič, doma iz Vrhnike, z gospico Marijo Ogrinc iz Podgorja, kamniški okraj. Cerkvene ceremonije je izvršil v farni cerkvi na 2. cesti Rev. Zakrajšek. Po poroki se je razvila vesela svatba v mali Königovi dvorani na 4. cesti. Bilo je zelo prijetno. Čulo se je mnogo lepih slovenskih pesmi in tudi druge zabave je bilo v izobilju. Brez plesa in govorov seveda ni ostalo. Zabavali smo se skoraj do jutra. Pri tem smo se tudi spomnili žalostnih razmer v stari domovini. Dobrosrčni rojaki so pokazali, da imajo usmiljenje do ubogih sirot v stari domovini, ki so tako nujno potrebni naše pomoči, in tako se je nabralo skupaj $5.60 za Sklad. Lepa hvala vsem skupaj, posebno pa fr. Viktorinu Percu, ki je največ pripomogel, da je zabava tako dobro uspela. Ženinu in nevesti želim vse najboljše! Hvala in pozdrav! — A. M. Mayer.

James City, Pa. — Iz naše naselbine so dopisi zelo redki. Tukajšnje razmere so zelo slabe. Tovarna, kjer smo bili zaposleni, je sedaj za nedoločen čas ustavila obratovanje. Mnogo jih je hudo prizadetih, ker imajo za preživljat veliko družino. Rojakom zaenkrat ne svetujem sem hoditi, ker se delo jako težko dobi. — V naši naselbini z zanimanjem zasledujemo žalostne razmere v naši mili slovenski domovini. Mislim, da ga ni rojaka v Ameriki, ki bi z žalostjo ne gledal v kraj, kjer mu je tekla zibelka. Skoraj vsak ima kakega sorodnika na bojišču. Prej polne vasi krepkih mož in mladeničev, sedaj je vse tiho in žalostno; povsod kraljuje smrt. — Rojakom svetujem, da naj ne sedajo na limanice sleparskim tvrdkam, ki ponujajo po listih veliko predmetov za mal denar, ker vse skupaj ni vredno počenega groša. Pozdrav! — I. Debevc.

Iron Mountain, Mich. — Skoraj iz vseh krajev čitam dopise, iz naše naselbine se pa prav malo sliši. Tukaj je malo kranjskih, zato pa je veliko koroških Slovencev, s katerimi se prav dobro razumemo. Društvi imamo dve: Koroški sinovi št. 1 in sv. Petra in Pavla št. 51 K. S. K. J. Nadalje je tukaj veliko Italijanov in Švedov. Delavske razmere so bile dozdaj še dosti dobre, 1. nov. se je pa bolj na slabo obrnilo. Začeli smo delati v rudniku samo polovico časa. En teden delamo, drugi teden smo pa doma pri peči. Zaslužek ni ravno preslab. Tukaj majnarji zaslužijo po $2.85. Seveda, ko bi se delalo celi čas, bi si človek že kaj prihranil. Sem ne svetujem nikomur hoditi, ker dela ni že eno leto nobeden dobil. Rad bi videl, da bi se Anton Kozlevčar kaj oglasil, s katerim sva skupaj potovala v Ameriko. Pozdrav! — Josip Groznik.

Ely, Minn. — V naši naselbini se pogrebi, odkar se je pripetila dne 9. novembra velika nesreča, kar vrste. Dne 15. nov. je bil pokopan Frane Antončič, star 38 let, doma iz Rovt pri Ložu, član društev sv. Lovrenca št. 7 S. H. Z. in sv. Srca Jezusovega štev, 2 J. S. K. J. Ostavlja soprogo s 5 otroki.. Dne 16. nov. je bil pokopan Janez Homar, star 30 let, samski, doma iz Mekinj pri Kamniku; bil je član društva sv. Antona št. 72 K. S. K. J. Dne 18. nov. je bil pokopan Ferdinand Antončič, star 23 let, rodom iz Rovt pri Ložu, oženjen šele 8 mesecev, zapušča soprogo in več sorodnikov; član društev sv. Lovrenca št. 7 in sv. Frančiška Kat. Borštnarjev. Dne 20. nov. je bil pokopan Jurij Florida, Slovenec iz Primorja; član društva sv. Frančiška Kat. Borštnarjev. Zapušča soprogo in enega otroka. Rojak Josip Skušek je ostal edini pri življenju izmed šestih ponesrečencev. Nahaja se v tukajšnji bolnišnici; odrezali so mu nogo pri kolenu. On je doma iz Bruneka pri Zidanem mostu na Dolenjskem. Josip Lube in Frane Urbas sta se s težavo rešila gotove smrti. To je ena največja nesreča v rudniku, odkar ta naselbina obstoji. Ko bi se Mr. Frank Gram pehal s trdim delom po naših železnih rudnikih, bi se njegovo prepričanje o sedanji vojni vse drugače zavrtilo. On ne ve, da je po rudnikih vedno vojna, kateri se mora rudar pokoriti, če hoče sebe in obitelj preživeti. Res je v Ameriki dosti kruha, ali žalibože je treba zanj prositi, pa ga še ne dajo. V splošnem sem pa tega mnenja, da se ameriškim državljanom, ki niso nič interesirani v stari domovini, ni treba vmešavati v tamošnje razmere. Prepustimo to rajše drugim, ki so še navezani na dom. — Poročevalec.

Milko Vogrin.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

VIII.

Odkar je bil Vogrinov oče na smrtni postelji blagoslovil svoje otroke ter se, vzemši slovo od ljube žene, preselil v boljšo večnost, ni bilo več takega strahu in žalosti v Vogrinovi hiši kakor sedaj. Milko, nada in ponos materi in sestri, je ležal v smrtni nevarnosti. Bled kakor stena, upadlega lica in globoko udrtih oči, je gledal kakor suha smrt izpod bele odeje. Bolnik ni prve dni nič govoril. Le včasih se mu je izvil globok vzdihljaj iz krvavečega srca. Milko je čutil veliko slabost. Saj mu je bilo mnogo krvi izteklo iz rane. A on je tudi dobro vedel, kakšen konec mora vzeti, ako se mu rana vname in se prime prisad njegovega trupla.

Edina tolažba je bil Vogrinu kakor njegovi materi dr. Sirnik. Ta je prihajal vsak dan po dvakrat k svojemu prijatelju. Tolažil je mater in bolnika. Ali svetlemu dnevu je sledila tužna noč. Slabo brleča lučica je razsvetljevala bledo Milkovo lice. A zraven njega je točila mati solze ter molila kleče pred božjo podobo, proseč, naj ji Bog ohrani edinega sina.

Zunaj pa je skovikala sova, gledajoča skozi slabo prozorne šipe v sobo, kjer je vladala tuga in žalost. In glej, to je bila ravno ista sobica, kjer je pred kratkim časom Olga v svojo največjo radost spoznala, da jo ljubi Vogrin. Tako menjuje na enem in istem mestu veselje in žalost, sreča in nesreča!

Medtem pa ko je trpel Vogrin smrtne bolečine ter so mu nehote lile svetle solze po velem licu, veselil se je njegov zmagovalec baron Robert Benda svoje slave. Njegovo srce je zopet radostno bilo. On je zdaj prosto in lahko dihal. Srd in sovraštvo je izginilo iz njegove duše. Saj se je maščeval nad svojim tekmecem, pobivši ga kakor črvička v prahu. Neskončno se je radoval Robert nad Vogrinovo nesrečo, vedoč, da mu ne more ta človek od sedaj naprej zahajati več v škodo. Vsled tega se je pa tudi baronova zunanjost kar izpremenila. Hodil je zopet radostno, noseč glavo pokonci, ter bil samosvesten v Vogrinovi domovini kakor doma na madjarskih tleh. Njegova ošabnost je dospela kmalu na prejšnji vrhunec.

Prihodnje jutro je prišel Benda navsezgodaj v kavarno na zajutrek. Žvižgaje pričakuje ondi svojega sekundanta, stotnika Randiča.

"Kako, da te ni tako dolgo?" ogovori zdaj baron svojega prijatelja, prihajajočega sem po cesti in mu gre naproti.

"Govoril sem z dr. Sirnikom, ki je došel ravno zdaj od Vogrina. Bil je celo noč pri njem."

"Ali mu je že — temu plebejcu — roka odpadla? Ne bode se mu več zljubilo objemati z njo plemenite gospice!" pristavi porogljivo Robert.

"Da bi se mu le kaj hujšega ne zgodilo! Dr. Sirnik se mi vidi jako zamišljen. Govoril mi je o vnetju in prisadu. Majaje z ramama, rekel mi je, da pričakuje najhujše. V nekih dneh se bode vse razsodilo, ali na dobro ali na slabo."

"Prav mu je!" odvrne trdosrčno in škodoželjno baron Benda. "Kar je iskal, to je našel, in basta! Tudi zajcu ne prizanašamo, če nam hodi mladice obirat. Kako bi pa jaz temu plebejcu, ki se sprva potuhnjeno v naše kroge ukrade, a potem nam izneverja blaga, visokorodna ženska srca! Saj mu je bilo znano kakor tebi, da je Olga moja bodoča nevesta! On se pa naj zdaj s smrtjo ženi in pri njej išče ljubezni! Eden Slovenec več ali manj, to je pač vseeno! Ali ne, stotnik Randič?"

V tem smislu sta se naša znanca še dalje pogovarjala. Randič je sicer včasih pomiloval našega nesrečnega rojaka, ali baronu Robertu je žarela zgolj radost na licu, ko je govoril o svoji večerajšnji zmagi in nesreči nasprotnikovi. Z veliko navdušenostjo je tudi pripovedoval, kako hoče svoj dopust sedaj porabiti v to, da se v kratkem njegova zaroka z Olgo izvrši. Češ, Vogrin je uničen. Olga nima nobene zaslombe več. Njegova zveza z njo je tedaj že kakor gotova. V jesen prevzame sam svoje posestvo in graščino ob Blatnem jezeru, poplača z Olgino doto vse dolgove in potem bode živel prav po kavalirsko v krogu bogatih madjarskih plemenitašev!

Tako je slikal baron Robert svojo srečno bodočnost stotniku Randiču. Slednjič še povabi prijatelja, naj ga obišče prihodnje poletje na njegovi grajščini. V roko si sežeta potem ogrska rojaka v znamenje, da se gotovo vidita prihodnje leto na baronovem posestvu.

Dogovorivši tako med seboj, vstaneta polagoma. Spravljata se ravno na sprehod, kar stopi pred njiju sluga Janoš z velikim pismom v roki.

"Kaj je zopet?" zakriči nad slugo nadporočnik Benda. In vzemši mu pismo iz roke, pregleduje ga od vseh strani.

"Od vojaškega poveljništva je, glej, stotnik Randič!"

Baron Robert postaja zdaj bled, zdaj rdeč. Roka mu trepeče. Neka huda slutnja prešine mu dušo. Nenavaden strah prehaja njegovo srce. Hlastno pretrga tedaj ovitek, prebere površno in nagloma pisanje. A zdaj omahne ves obledel na stol ter udari z obema rokama po mizi, kolneč:

"Teremtette! Strela gromska! Tega pa je še treba! Da bi jih le peklensko žrelo pogoltnilo te ljudi, in jih sama kuga in ogenj pomorila, da ne dajo miru!"

"Ali so ti, dragi prijatelj, dopust odpovedali in te pozvali zopet v službo?" vpraša ga ves radoveden stotnik Randič.

"Gromska strela naj vse ubije! Na, beri sam in premišljuj to prokleto povelje!"

Znano je po vsem Avstrijskem in ne najmanj med nami Slovenci, kakšni dnevi so nastopili s 4. julijem leta 1878. Tedaj se je napovedala druga mobilizacija. Poklicali so pod orožje mnogo sinov in očetov iz vseh slovenskih in neslovenskih pokrajin. Zbiralo se je silno vojaštva po vseh večjih mestih na Slovenskem. Kmet je popustil plug in motiko, rokodelec je vrgel v kot svoje orodje, dijak pa je zaprl svoje knjige in uradnik zamenil pero s puško in sabljico. Hipoma se je začelo v Avstriji novo, vojaško življenje.

Po sklepu berlinskega kongresa je imela Avstrija zasesti Bosno in Hercegovino. V desetih dneh je morala biti vojska za to potrebna na nogah. In res, okoli srede meseca julija so že zapuščali polki, popevajoč in vriskaje, naše slovenske garnizone in se podajali v tabore ob turški meji.

A ne samo pehota, tudi konjeniki so se poklicali na vojno. Med temi pa je bil izbran za okupacijo 7. huzarski polk, kakor je vsem onim znano, ki so se tedaj zanimali za vojaške razmere.

Našega nesrečnega rojaka Vogrina pa ni dohitel vojaške trombe glas, kakor da bi bili vedeli, da itak ne more zdaj slediti takemu pozivu. Sedaj niso bili namreč 8-ga [illegible], po imenu "baron Abele", pri katerem je služil Vogrin za rezervnega častnika, poklicali pod orožje. Pač pa je bilo barona Bendo, nadporočnika pri 7. huzarskem polku, hudo zadelo to neljubo povelje!

Kakor strela iz jasnega neba, tako nenadoma mu je došel danes ukaz, da mora biti v 48 urah pri svojem polku. Ta novica ga je celo omamila. Sprva je omahnivši na stol preklinjal Bošnjake in Hercegovce ter sploh vse Slovane, zakaj nikdar ne mirujejo. A spoznavši potem, da mu kletev nič ne pomaga, jame se tolažiti z mislijo, da ni tu nobene pomoči in izpremembe. Povelje je pač zdaj tukaj in on mora iti brez ugovora na odkazano mu mesto.

(Pride še).

Kupite farmo!

Zemlja v Wisconsin stane aker $15 in več. Mala naplačila, lahki pogoji. Sedaj je čas, da si ogledate to zemljo in najboljše pridelke, ki se jih pospravlja.

Pišite za pojasnila ali pa naznanite, kedaj pridete.

JOHN MARINČIČ,
Willard, Wis.
(Nov 3-11 2 v t)

NOVO! NOVO!

"SVETOVNA VOJNA".

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zemljevidom Avstro-Ogrske.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu društvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanji vojni.

Rojaki, pomagajte dobri stvari!

Cena zvezka 25¢. Naroča se pri:
V. J. KUBELKA,
538 W. 145. St., New York, N. Y.
(30-10—29-11)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državah Pennsylvania in West Va. naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila in ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1915

Sedaj smo začeli razpošiljati naš Koledar za leto 1915 onim, ki so nam že poslali naročnino. — Letošnji koledar je izvanredno zanimiv ter vsebuje med drugim številnim čtivom tudi **znamenito razpravo načelnika tajne službe Združenih držav, Williama J. Flynna: "ČRNA ROKA IN NJE DELOVANJE"**, v kateri popisuje pisatelj **resnično zgodbo**, kako je s svojimi pomočniki zasledoval in končno ugonobil zločinsko družbo, ki živi od izsiljevanj, ponarejanj in zavratnih umorov. Že sama ta povest je vredna male svote. Poleg tega je še nebroj drugega zanimivega, poučnega in zabavnega čtiva. Prepričani smo, da bo letošnji Koledar izvanredno ugajal našim čitateljem. **Cena: 30c.**

Ker je vsled uvedbe paketne pošte poštnina za Koledar različna, veljajo za posamezne države sledeče cene:

Koledar stane 30 centov s poštnino vred za sledeče države:

Connecticut, Rhode Island, Delaware, District of Columbia, Maryland, Massachusetts, New Jersey, New York, New Hampshire, Ohio, Pennsylvania, Vermont.

Koledar stane 35 centov s poštnino vred za sledeče države:

Alabama, Maine, Florida, Georgia, Arkansas, Illinois, Indiana, Louisiana, Iowa, Oklahoma, Kentucky, Kansas, Michigan, Minnesota, Mississippi, Montana, North Dakota, South Dakota, North Carolina, South Carolina, Nebraska, Tennessee, Virginia, West Virginia, Wisconsin.

Za še bolj oddaljene države stane Koledar 40 centov s poštnino vred. — Te države so:

California, Washington, Oregon, Nevada, Arizona, Colorado, New Mexico, Wyoming, Utah in Idaho.

V naši podružnici Frank Sakser, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O., pri L. Balantu v Barbertonu, O., in pri Frank Lebenu v Forest City, Pa., se prodaja naš Koledar po 30 centov.

Kdor naroči Koledar, naj se ozira na te cene.

Naročite ga pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York City.

KOROŠKO.

Na meščanski šoli v Celovcu je v deškem oddelku 316 učencev in na dekliškem 401 učenka.

Rezervna častniška šola peš-polka št. 7 v Celovcu. Dne 26. oktobra je prišlo v Celovec približno 200 enoletnih prostovoljcev, povečini iz Koroške, v izvežbanje.

ROJAKI POZOR!

Naznanjam, da izdelujem prave domače mesene, jetrne, krvave in riževe KLOBASE, delane prav po starokranjskem načinu; dobe se tudi pečene klobase z zeljem. Cene nizke.

Priporočam se rojakom za mnogobrojni obisk.

Anton Baucar,
161 Graham Ave., Brooklyn, N.Y.
(24-25—11) pri Montrose Ave.

IŠČEM

dobro deklo ali pa moža z ženo, katera naj bi pomagala v kuhinji.

Nadalje iščem tudi 12 dobrih mož, kateri so vajeni gozdarskega dela. Plača dobra, podnebje povoljno in zdrava voda.

Pridite ali pa pišite na naslov:
Joseph Sedlack,
(24-25—11) Crestmont, N. C.

Rad bi zvedel za naslov JOSIPA ŠKUFCA. Doma je iz Velikega Podljubna, fara Šmihel pri Novem mestu. Lansko leto je prišel v Ameriko in se naselil nekje v državi Utah. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — John Gasper, 425 Coleman Ave., Johnstown, Pa.

Najmodernejša

TISKARNA

"GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

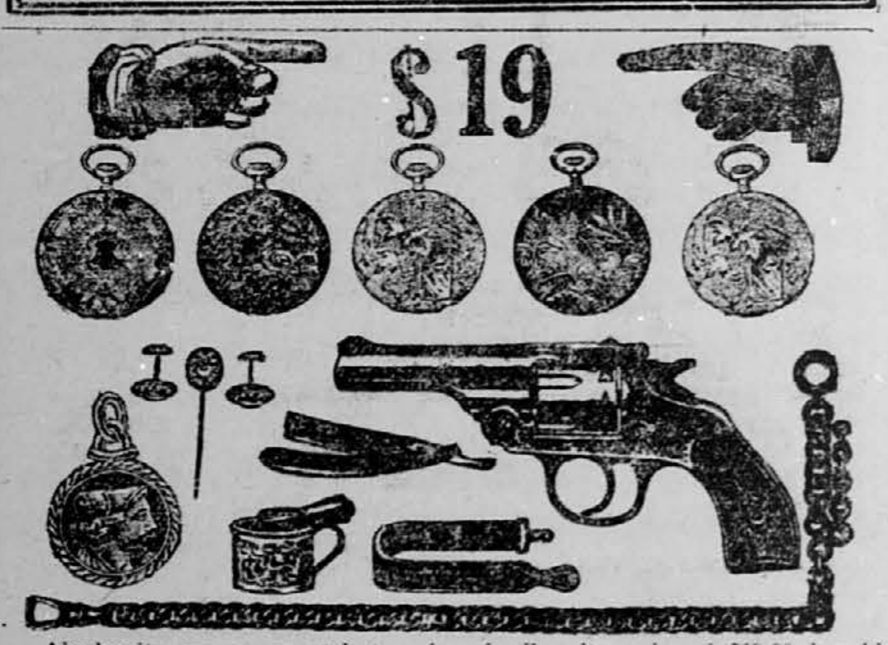

Ako kupite uro naravnost iz tvornice, si prihranite najmanj $19.00 ker bi morali plačati vsakemu prodajalcu za isto uro najmanj $25.00, dočim je naša posebna tvorniška cena za to uro le $5.80. Kdor pa naroči od nas uro, dobi gori naslikanih deset predmetov popolnoma zastonj z uro vred. Ti predmeti so: 32 kaliber ravolver, model; verižica; britev; jermen za brusenje britve; posodica z omelom; gumbi za srajco in zavratnica.

Ko hočete toraj kupiti $25.00 vredno uro za $5.80 ter dobiti teh deset predmetov popolnoma zastonj, potem izrežite ta oglas ter ga nam pošljite skupno z depozitom 25 centov v znamkah. Gotovi bomo da v resnici želite našo uro ter vam bomo poslali uro s temi 10 predmeti vred popolnoma zastonj. Kdor naroči od nas to uro, ne riskira popolnoma ničesar, ker ima pravico pregledati našo uro ter se prepričati da je prav taka kot se popisuje. Kadar ste prepričani, da je ura vredna $25.00, da je resnično 14 karatno pozlačena, od tvornice jamčena 20 let s svetovnoznanim kolesjem, potem plačajte ostanek $5.55 ter ekspresne stroške 25 centov. Ako bi pa ne bili zadovoljni, vam vrnemo onih 25 centov. Tekom 20 let popravljamo ure popolnoma brezplačno ali jih pa izmenjamo proti povračilu pošiljalnih stroškov 25 centov.

(Iz Canade se mora doslati denar v naprej.)

Pozor: Nad darili so slike peterih različnih ur. Označite s križem katero naj vam pošljemo in pišite, ali želite žensko ali možko uro. Naslovite tako:

National Commercial Co.,
90-92 W. Broadway, Dept. 900, **New York, N. Y.**

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je $1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od **Rusije, Nemčije, Francije, Belgije** in **Balkanskih držav.** Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

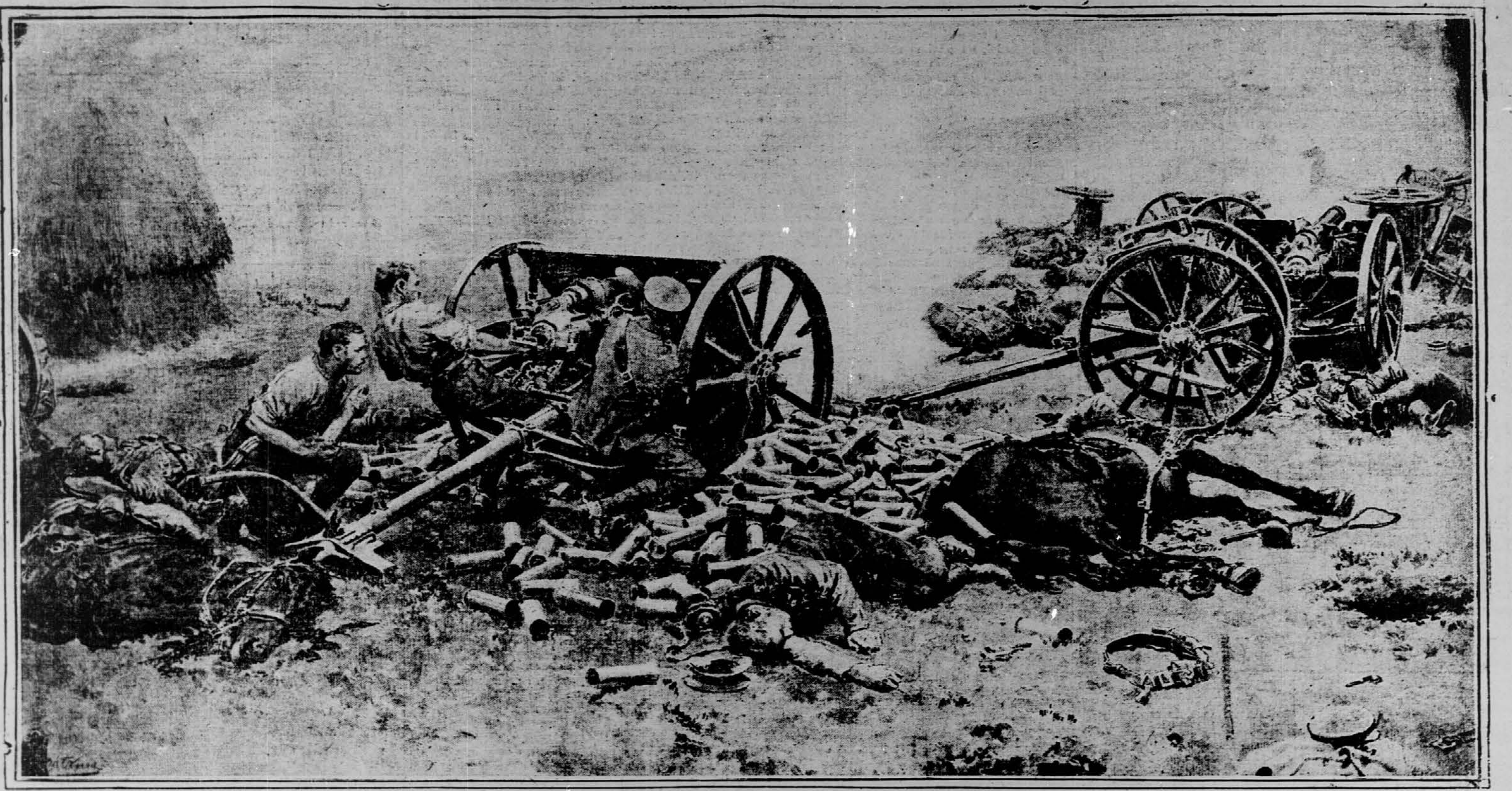

THREE SURVIVORS OF "L" BATTERY, ROYAL HORSE ARTILLERY, SILENCING THE FIRE OF THE ENEMY'S GUNS IN THE FACE OF OVERWHELMING ODDS.
DRAWN BY F. MATANIA © N. Y. HERALD
FROM THE SPHERE

Trije preživeli baterije “L” Royal Horse Artilery so branili v bitki pri Mons celo baterijo proti premočnemu sovražniku ter jo rešili. Po daljšem boju, tekom kojega so prizadejali sovražniku veliko škodo, jih je rešil močan oddelek infanterije in kavalerije. (Slika je povzeta po angleškem listu “Sphere”).

Pred najvišjim sodiščem celega omikanega sveta.

Tožba trosporazuma proti trozvezi.

Pod tem naslovom je dne 25. oktobra objavil newyorški dnevnik “The New York Times” velepomemben članek, obsegujoč dve celi strani. V njem pledira prejšnji pomožni generalni advokat Združenih držav, James M. Beck, tožbo trosporazuma (Rusija, Anglija, Francija) proti dvozvezi (Avstrija in Nemčija) pred dozdevnim najvišjim sodiščem, to se pravi pred javnim mnenjem celega olikanega sveta. Beck je eden prvih advokatov v Ameriki. Kot pomožni generalni advokat je zavzemal nekako tako mesto kot je v Avstriji pomožni pravosodni minister. Njegova izvajanja imajo prav poseben pomen. Z največjim veseljem jih prinašamo rojakom. Neodvisno od Becka, po resni študiji uradnih listin je pisatelj teh vrst prišel sam neodvisno do prav istega zaključka kakor Beck. Kot že preje poročano, je objavil te uradne listine “The New York Times”, pod imenom “White Papers” (Bela knjiga). Stanejo samo deset centov in obsegajo vse važne listine, listine, izdane od nemške, angleške in belgijske vlade kmalu po vojski. Avstrijskih ni, ker si Avstrija sploh niti drznila ni ničesar objaviti, razen ultimata na srbsko vlado. Rojaki, ki dobro obvladujejo angleški jezik, bi dobro storili, če si jih nabavijo, ker nikjer drugje ne dobe tako zanesljivih virov o povzročiteljih krvavega svetovnega klanja. Iz teh virov mora uvideti vsak razsoden človek, kako zlobno in hinavsko sta postopali Avstrija in Nemčija in se igrali z blagorom celega sveta. Tako zelo obsojujočih listin zaman iščemo v svetovni zgodovino. Čital sem že mnogo nemških časopisov o vzrokih te vojne, pa noben si ni drznil niti z besedico ovreči gromovitih dokazov, katere vsebujejo te listine. Pisatelj jih objavlja zato, da s pomočjo našega “Glas Naroda” počasi, po vojski, če ne preje, zve naše ubogo križano ljudstvo v starem kraju, za kake duhobneže je šlo v vojno, ko je poslalo na [illegible] nove, ki so kot kobilce cepal pred sovražnikom.

Beck stavi vprašanja in jih drugo za drugim odgovori, kot sledi:

1. Ali je bila Avstrija opravičena Srbiji napovedati vojno?
2. Ali je bila Nemčija opravičena napovedati vojno Rusiji in Franciji?
3. Ali je bila Anglija opravičena napovedati vojno Nemčiji?

Ker je zadnje vprašanje najlaž je, ga naprej razmotrimo in odgovorimo.

Opravičenje Anglije.

Leta 1839. so se Pruska, Francoska, Angleška, Avstrija in Rusija slovesno zavezale biti porok “večne nevtralnosti” Belgije. Te nevtralnosti celo brezvestni Bismarck ni hotel kršiti leta 1870. Imel je malo več sramežljivosti kot njegovi ničvredni nasledniki.

Spomladi l. 1913 (tedaj je začela Nemčija na tihem groziti z vojno — ob koncu balkanskih homatij) je trdil med državnozborsko debato nemški vojni minister da je Nemčija **trdno sklenila spoštovati nevtralnost Belgije.** Še 31. julija 1914, par dni pred svetovno vojno, je nemški poslanik v Bruselju, glavnem mestu Belgije, zagotovil belgijski državni urad, da Nemčija ne namerava kršiti nevtralnosti Belgije Pet dni potem, 4. avgusta 1914, je nemški kancelar v državnem zboru dobesedno priznal:

“Mi smo sedaj v položaju sile. Sila pa ne pozna nobenega zakona. Naše čete so zasedle Luksemburg (tudi nevtralno državo. Op. pis.) in so morebiti že na belgijskih tleh. Gospoda, **to je proti določilom mednarodnega prava.** Res je, da je francoska vlada izjavila v Bruselju, da bode spoštovala nevtralnost Belgije, dokler jo spoštujejo njeni nasprotniki. Mi smo pa vedeli, da je bila Francija pripravljena vdreti v Belgijo (to je navadna laž, dokazano po poznejših dogodkih. In če bi bilo res, bi kancelarju ne bilo treba kričati, da je nemški korak zoper določila mednarodnega prava. — Mož samega sebe bije po čeljustih. Pis.). Francija je lahko čakala, mi nismo mogli (spet priprosta laž). Francoski naskok na naše krilo ob dolenjem Renu bi bil lahko za nas usodepoln. Zato smo bili prisiljeni prezreti opravičene ugovore Luksemburga in belgije. **Krivica** — (Nemec enkrat priznava sam krivico!) **govorim odkrito, katero prizadevamo,** bodemo skušali popraviti, kakorhitro dosežemo svoj namen. Komur se grozi, kot se nama grozi in kdor se bojuje za najvišje dobrine, mora imeti samo eno misel — — kako si bo izsekal svojo pot.” (Nemec ima vedno usta polna “najvišjih dobrin” — hoechsten Gueter — hkrati pa nesramno dela krivico celi sosedni državi in jo še priznava — tu imamo pravo jedro tiste nemške kulture, ki se ne sramuje zvezati se s Turkom, samo da bi požrla Slovana. Take kulture mi Slovenci ne maramo in se je moramo braniti do konca, če imamo še kaj možatosti v sebi. Pis.).

Nemški kancelar sam priznava **krivdo.** Gospoda, najvišje sodišče omikanega sveta, nemški kancelar stoji obsojen pred vami. Kdor sam prizna krivdo, mu je ni treba še dokazovati. Najvišje sodišče ga mora obsoditi, ker se je obsodil sam. Kancelarjev zagovor temelji na naukih Nietzscheja, Treitschke-ja in Bernhardi-ja, ki se glasijo, da je vsak narod opravičen z vso svojo silo, dušno in telesno, zasledovati svoje sebične namene. To ni nikak nov političen evangelij. To je nauk Macchiavelli-ja in Cezarja Borgia. Da, brezumno in krivično opustošenje uboge in nedolžne Belgije je Boržijanstvo, povečano desettisočkrat z modernimi vojnimi iznajdbami in morilnim orožjem. Ni čudno, da se je nemški kancelar togotil pred angleškim poslanikom, češ, da jim Angleška napoveduje vojno zaradi “papirnate cunje”, namreč pogodbe, ki določa belgijsko nevtralnost. (Če je bila ta pogodba samo papirnata cunja, kaj moramo šele Slovenci pričakovati od prusko-hunskega kopita — ko vendar nimamo pokazati niti “papirnate cunje” in nas svet komaj pozna. Ljudje take morale vladajo tudi v Avstriji, Nemec je Nemec, tako v Berlinu kakor na Dunaju. Pis.).

Belgija je križana pred celim svetom. Njena nedolžnost je preveč očividna. Razsodba najvišjega sodišča v tej točki mora biti jasna in neizprosna.

Avstrija ni bila opravičena Srbiji napovedati vojne.

Pred vsem naj bi se najvišje sodišče blagovolilo ozirati na dejstvo, da niti Nemčija niti Avstrija **nista objavili najvažnejših listin,** o katerih vemo, da obstoje. Anglija in Rusija sta očividno objavili vse — ker ni nikjer nikakega najmanjega vrzela! Avstrija sploh ni objavila ničesar razen samo ultimatuma. **(In to prepozno ter brez vsakih dokazov;** obljubila je sicer dokaze, pa jih je še do danes dolžna! Pis.). Nemška Bela knjiga prizna, da sta Nemčija in Avstrija izmenjali mnogo važnih listin med seboj in gotovo tudi z Italijo. Italija jih še ni objavila. Vemo pa, da Italija smatra vojno Avstrije za **napad** in je zato odklonila udeležbo. Nemška Bela Knjiga trdi, da je nemška vlada pomirjevalno posredovala na Dunaju — toda teh posredovalnih listin ni objavila, ampak so še varno skrite v berlinskih in dunajskih arhivih. (Šele zavezniški topovi jih nam znajo odkriti. Pis.). Svet bi Nemčiji lažje vrjel, če bi bila objavila besedilo teh listin. Zakaj skriva? To ni noben slučaj, ampak važno zgodovinsko dejstvo. Razen ene, malo pomembne, ni objavljena prav nobena berlinsko-dunajska listina. To ne more biti slučaj. Nemčija je rajše prikrila besedilo teh listin, dasi navidezno objavlja samo njih pomen. Dokler jih Nemčija ne objavi, mora dvomiti svetovno mnenje in sumiti namen Nemčije, spominjajoč se Bismarckovega potvarenja usodne depeše, ki je povzročilo francosko-nemško vojno l. 1870.

Recimo, kar pa ni dokazano, ne priznano, da je bila Srbija kot vlada in država zapletena v umor. Vprašajmo se samo, če je v tem slučaju Avstrija ubrala pravo pot pred omikanim svetom, da bi zadobila zadoščenje.

Prestolonaslednik je bil umorjen 28. junija 1914. **Skoraj celi mesec zatem Avstrija še vedno molči** in ne objavi svojih namenov. Svetovno mnenje je sočustvovalo s starim vladarjem.

Srbska vlada pa je javno zanikala udeležbo pri umoru in se je zavezala kaznovati vse srbske državljane, ki bi bili [illegible] v zaroto. (Pomnimo tudi, da so bili morilci Bošnjaki in avstrijski državljani. Pis.).

Od časa do časa se je poluradno javljalo z Dunaja, da namerava Avstrija nastopiti z velikim samozatajevanjem in na najbolj miroljuben način. Niti enkrat se ni namignilo, da se nameravata Nemčija in Avstrija z gorečo bakljo približati evropski smodnišnici.

20. julija je vprašal angleški zunanji minister Sir Edvard Grey nemškega poslanika, če kaj ve, kaj nameravajo na Dunaju s Srbijo. Ta mu odgovori, da ne ve, sluti pa, da bo Avstrija gotovo na kak način nastopila.

Sir Grey je tudi takrat izjavil, da je avstrijski zunanji minister Berchtold zanikal laškemu poslaniku, da bi bil položaj resen, da pa se mora zjasniti. **Tedaj je nemški poslanik izrazil Grey-u željo, naj Rusija posreduje.** To se pravi, ta poslanik je takrat ali lagal v korist svoje vlade, ali pa se je strel pripravljal tako tiho, da še nemški poslanik v Londonu ni vedel. Drugače si njegove želje ne moremo tolmačiti.

Po ultimatu naznanja angleški poslanik na Dunaju, da je bil na Dunaju odmor popolne tihote (period of absolute silence). Med diplomati na Dunaju je vedel za ultimatum samo nemški poslanik. Francoskemu poslaniku se 23. julija po ultimatu ni ničesar omenilo, še celo zatrdilo se mu je, da je ultimatum zmeren! Celo laškemu poslaniku, poslaniku svoje zaveznice, ni Berchtold ničesar omenil!

Avstrija je torej skrivala. Skriva še danes. Dokaze je dolžna še doslej. Bala se je posledic, obenem pa je hotela vojno. Zato tak ultimatum, kakoršnjega svet še ne pomni, o katerem je celo Nemčija priznala, da je preoster. Ona ni hotela zadoščenja in ga tudi ni mogla iskati v Berlinu, ona je hotela boj. Sam Berchtold je pozneje priznal, da je bil njegov nastop “demarche”, to se pravi naskok. Avstrija je hotela Srbijo uničiti, ne pa doseči zadoščenja. (Zakaj pa ni ista Avstrija naskočila Italije, ko je bila cesarica umorjena od laškega anarhista? Pis.). Avstrija je obsojena pred celim svetom.

(Dalje prihodnjič).

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO.

Rusi v Galiciji.

—o—

“Rusko Slovo” poroča: Rusi so železnico v Lvovu popravili in preuredili v širokotirno železnico. Promet se vrši brez težkoč. Za Brodyjem je prva postaja Krasne, kjer se je vršil prvi ljuti boj. Službo delajo iz Rusije došli železničarji. Imena postaj so **ruska.** Ob železnici se vidi raztrgane bodeče žice in jarke. Življenje v Lvovu je sedaj zelo tiho. Nekaj nemških trgovin je zaprtih, poljske in židovske trgovine so odprte. Povsod govore samo poljsko. Ruska policija in orožništvo skrbita za mir in red. Mestno poveljništvo je izdalo poziv, da se naj ljudstvo ne zbira na cestah. Gostilne so odprte, prodaja opojnih pijač pa je prepovedana. V mestu vlada pomanjkanje sladkorja, soli in kruha. Pol kilograma surovega masla stane 2 rublja (5 kron).

“Nova Reforma” piše: Rusi niso odpravili v Lvovu mestne uprave. Mestni poveljnik, general Seremetejev, je imenoval bivšega podžupana dr. Rutovskega za predsednika, dr. Stahla pa za podpredsednika Lvova. Razen tega so pustili Rusi vse magistratne uradnike v službi ter jim povišali plače. Občinski svet so pozvali, da naj deluje naprej. Te odredbe je potrdil generalni gubernator za Galicijo, grof Jurij Bobrinskij, bratranec onega grofa Bobrinskega, ki je znan izza pravde v Marmaroš Sihotu. Grof Bobrinskij stanuje in uraduje v palači predsedništva. Za gubernatorja je bil imenovan knez Czartoryski. Za mir v mestu jamči 16 talov (Poljakov, Rusinov, Ukrajincev in Židov), med njimi poslanec dr. Steslowiez. Zaradi pomanjkanja drobiža je izdal magistrat bone po 1 K. Rubel ima prisilni kurz 3 K 30 v namesto 2 K 50 v. Ta visoki kurz naj bi nadomestil vojno kontribucijo. Vsi poljski listi razen uradnega lista “Gazeta Lwoswka”, izhajajo še nadalje, samo rusinsko ‘Dilo’ je bilo prepovedano. Na cestah se sme govoriti samo poljsko ali rusko. Trgovska zbornica je stopila s kijevskimi trgovci v stik.

Iz Krakova poroča neka lokalna korespondenca: Kakor poročajo ruski listi, se nahaja avstrijski državni poslanec Breiter v Lvovu ter je tam poveljnik prostovoljne meščanske straže. Od 1. oktobra naprej je začel izhajati v Lvovu tudi časopis v ruskem jeziku, ki velja kot uradni list in ima ime ‘Vojennoje Slovo’ (Vojna beseda).

“Nowiny Wiedenskie” poročajo: V krogih petrolejske industrije se zatrjuje, da so petrolejski vrelci in petrolejske tovarne v Drohobyczu v Vzhodnji Galiciji nedotaknjene Petrolejski industriji je pomagalo dejstvo, da so Angleži in Francozi v to podjetje investirali mnogo denarja in so sedaj diplomatičnim potom dosegli pri Rusiji, da je prizanesla tej industriji.

Doživljaji delavske družine v Lodzu.

Neka delavska družina, ki se je vrnila v Warnsdorf in ki je bila prej v Lodzu na Rusko Poljskem, pripoveduje:

Pri njih je stanoval ruski častnik Aleksij Cajev, ki je 14 dni pred izbruhom vojne odpovedal stanovanje in rekel ob svojem odhodu po napovedi vojne: ‘V Berlinu se vidimo’. Ruska vlada je začela izvajati že meseca junija ostro kontrolo nad tujci, zlasti nad Nemci in Avstrijci. Treba je bilo vsak dan sproti vse tujce naznajati. Ko je bila vojska napovedana, je prišel ukaz, da morajo tekom dveh ur Lodz zapustiti. Bivše nemške častnike so takoj zaprli, druge moške pa takoj policaji izganjali iz hiš na varšavski kolodvor. Veliko Nemcev so tako aretirali, češ, da so špijoni, drugim so napravili hišno preiskavo, jim blago in nemške liste konfiscirali. V mestu je vladal velik strah in zmešnjava. Na kolodvoru so naložili v en voz 80 do 100 ljudi. Najprej so odpeljali moške od 18 do 45 leta, potem otroke in ženske. Vsega skupaj je šlo iz mesta 40 do 50 tisoč oseb, ki so jih prepeljali v Varšavo. Odtod so odpeljali begunce-ujetnike, nekatere v Sibirijo, druge v notranjost Rusije.

Ko je prišla vest, da korakajo nemške čete proti mestu je pobegnila najprej policija, nato poštni uradniki, ki so preje vse aparate uničili. Nato so vkorakale nemške čete v mesto, kjer so bile več časa. Nato so zasedli mesto zopet kozaki. Dne 6. oktobra pa je prišel spet glas, da se bližajo Nemci. Rusi so zopet zbežali. Nemci so zasedli Lodz drugič dne 8. oktobra. Mesto ima nemškega governerja. Ves čas so prihajale nove čete, med njimi tudi avstrijske, ki so marširale proti Varšavi.

“GLAS NARODA” JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJ!

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva štv. 1., Ely, Minn.
ALOIS CHAMPA, Box 961, od društva štv. 2., Ely, Minn.
JOHN KOVACH, Box 365, od društva štv. 114., Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se nebode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Vsakdanja tragedija.

—o—

Iz bolnišnice so ga poslali domov. Da nimajo prostora zanj, in potem je tudi že šest tednov v bolnišnici, a njegova bolezen se lahko vleče še vse leto.

Da bi mu vsaj umreti pustili tam — je dejal — ozdravel tako ne bo nikoli več.

Kam bi prišli, če bi hodili ljudje v bolnišnico čakat na smrt — so mu odgovorili. — Žal jim je, ali ni prostora in drugi že čakajo na njegovo mesto. Drugi, katerim bi zdravila in zdravniki kaj koristili, a pri njem, — pri njem je pač vse zastonj!

Pa je odšel. Z železnico se je odpeljal iz mesta, a zdaj ima od tu, od postaje, še kake tri ure hoda. In slaba pot, sneg, močevina. Nikakor se mu ni dalo iz gorke krčme, kjer se je ustavil, da se malo okrepča.

Kako pojde tako daleč, ko je ves slab, medel in bolan! — V bolnišnici so mu naročili zadnje dni, da naj piše ženi, da pride domov in da naj ga pride ona z vozom čakat na postajo. Pisal ji je pač, a o tem, da pride, ji ni pisal ničesar. Kako naj pride z vozom ponj, revica, ko revica nima niti za jed in kurjavo! Z otroci zmrzuje, sirota! — kaj je to, kar ženska zasluži na dnini?! Za sol komaj, a ne da bi družina živela od tega. In on ni že vse leto ničesar zaslužil. Lansko zimo se je bil prehladil, a potem je bilo konec z zdravjem.

Oh, bolezen! Bogat jo že prenaša, ali beračem je hudo; vsem tistim je hudo, ki žive od svojih žuljev! Saj izpočetka se še živi; ko človek misli, da bo kmalu bolje in potrpi in drugi potrpe ž njim. Ali tako, če nič ne pomaga, ko je vse zaman, vsa zdravila, ves trud, ko se vleče bolezen po tedne, mesece, — in tedni postanejo tako dolgi in neznosni, — o takrat je težko! Vse gleda takega bolnika po strani, tuji ljudje in domači, in po vasi pravijo, če se pogovarjajo o njem: — Da bi se vsaj že preokrenilo na to ali na drugo stran! — In človeka gledajo s takimi očmi, kakor da nima več pravice, hoditi po tem božjem svetu.

Oh, izkusil je vse to, izkusil! Njegova žena je bila dobra in rada ga je imela, a vendar je dejala enkrat: — Ali ozdravi, ali umri; tako ne gre več! —

In prav je imela. Zdravila, vedno zdravila, vino, boljša hrana, — a samo beraštvo! Vse je šlo zanj, za bolezen, — drugi so jedli nezabeljen krompir, ko je žena bilo pomladi in poleti, ko je žena hodila na poljsko dnino, ko ni bilo treba drv in tople obleke in ko se je tudi vedno kje kaj dobilo, — sadje in na polju kaj, — ali zdaj! Kaj bo zdaj po zimi? Zaslužka nič, on bolan, otroka majhna, a drv ni, ni obleke, ni hrane. Ko bi bila vsaj bajta njihova, ali tudi za to treba plačevati najemščino!

Saj se ne upa domov!

Žena se ga bo prestrašila in otrokom bo še tisto malo odjedel od ust, kar jim mati s težavo prisluži in izprosi Kaj naj gre beračit? Kmetje so ga že tako pikali, odkar je bolan: — No, koliko pa zaslužiš? Kako živite, ti, žena in otroci? Tako pride, če se ljudje ženijo samo na roke! — O, siromak nima sreče, nikoli je nima! Usojeno mu je tako že od rojstva!

Stisnil se je v kot za mizo, kakor da se hoče skriti in najraje bi bil kar takoj na mestu umrl. Na vse bolnike se je spomnil, kolikor jih je kdaj poznal v vasi. In vsem je bilo težko. Tudi premožnejšim se je godilo slabo in mnogo so trpeli, — ne le od bolezni. Kratka bolezen, ta je še za kmeta. Ljudje so ljubeznivi z bolnikom in postrežejo mu, če morejo; — dolge bolezni so pa pekel za vsakogar. Ako ni več upanja na zdravje, potem ljudje samo še čakajo, kdaj bo tak nesrečnež izdihnil. In vselje jim traja predolgo. Kolikokrat je slišal, kako so tarnali ljudje: — Ta se vleče in vleče, — ko bi bil vsaj že konec! — Žene so govorile tako za svoje može, starši za otroke, — vsi! In ni bilo samo usmiljenje z bolnikom, ki trpi in se muči po nepotrebnem, — to je bil skoraj le izraz njihove lastne nepotrpežljivosti, s katero so čakali odrešitve sitnosti in dela, ki so ga imeli zaradi bolnika. Bolnik jim ni mogel njihovega truda nič več poplačati, niti s tem, da bi ozdravel. In vsak bolnik je sam težko čakal smrti; — bal se je umreti, ali tudi živeti se ni dalo več. In kolikor bolj so mu domači kazali, da se predolgo obotavlja, da je njegov čas potekel in da bi moral končno že oditi, — tembolj si je sam želel konca. Oh, in kako dolgo se ga je še ogibala smrt!

Na primer on! Če bi bil že pred par meseci umrl — ali pa vsaj zdaj v bolnišnici, to bi bilo najbolje. Laglje bi živeli brez njega, zdaj ,ko jim je le ovira in v nadlogo. A zdaj bodo čakali in čakali, kdaj bo izdihnil, od tedna do tedna. Saj ve kako je bilo z njegovo materjo. Bolna in bolna, a umreti ne in ne. In on je bil dober sin in dosti je storil za njo; ali tudi on je čakal nestrpljivo konca, s trepetajočim srcem in z zavestjo, da je grdo in greh, ker tako preži na materino smrt. Kolikokrat si je to sam očital in se trudil, da bi se osvobodil nestrpnih misli! — Pri kraju je ž njo, samo še muči se in meni je v težavo in pokoro. Kaj bi ne bilo lepše, da umrje?! — In ko ji je bilo pozlilo, je vselej čutil neko zadovoljstvo: — Zdaj je konec, hvala Bogu! — in razočaran je bil, če ji je zopet malo odleglo. In on je bil dober sin, iz srca rad je imel svojo mater. Vedel je, kako je to, če človek za svoje že odmrje, ko se sprijazni z mislijo, da je izgubljen za nje, — a on umira in umira brez konca, brez kraja.

Bolela ga je misel, da je zdaj sam na vrsti, da čaka zdaj njegova žena z otroci na njegov konec; — ali tega ni zamerjal ženi, saj je vedel, da ga ima rada, da trpi zaradi njega in njegove izgube. Ali to je prav tako kakor gnil prst: prej kakor odpade, bolje je.

Saj se ne upa domov!

Prestrašili se ga bodo bolj, kakor če bi prišel iz groba. Zdaj na zimo! In morda bode trajalo še mesece.

In prositi bo moral! Na občino bo moral, da mu bodo kaj dali in k šolskemu svetovalcu, da dobe otroci nekaj obleke v šoli. Pa ga bodo pikali: — To je od tega, če se ljudje na roko ženijo! —

Kar sliši jih. Oh, takrat, ko se je ženil, kako je prosil, koliko je imel potov, preden so mu dali ženitvanski list!

— Saj nimaš ničesar. Tistih par goldinarjev bo komaj za poroko! Mi ne pustimo, da bi se ljudje ženili na roko. To bi vsakdo, a otroke naj redi občina. —

In niso mu dali dovoljenja tisto leto. Drugo leto ga je dobil, ko je bilo njegovo dekle že v sramoti. In kako so ju zmerjali povsod! Župan je bil strašno jezen in grde reči je govoril, ko mu je podpisoval tisti nesrečni ženitvanski list. Kakor da revež ne sme biti človek! Njegovi vrstniki so se vsi že davno poženili in nihče jih ni grdil· — ali, seveda taki siromaki niso bili, kakor on.

Čudno pravica je na svetu. Kaj ni imel rad žene in otrok, kaj ni bil pošten in dober, kaj ni delal, kakor nihče v vasi?! Pa kaj ima od vsega tega? Najraje bi poginil, kakor garjev pes sredi ceste. Ali ni smrt ne pride, kadar bi človek želel.

Saj se ne upa domov, ne upa se ženi pred oči, ne upa se iti krast svojim otrokom še tisto boro trdo skorjo, ki so jo dobili kje iz usmiljenja.

Obesil bi se ali karkoli.

In spomnil se je, kako so pripovedovali v bolnišnici, da se je neki bolnik v gozdiču nad domačo vasjo obesil, ko so ga poslali domov. In ženi je pisal, da ji ne more delati nadlege, ker ima njo in otroke preveč rad. In vsak, kdor je govoril o tem, je dejal, da je mož napravil prav.

In če bi ne bilo sramota in greh...

Zdrznil se je... Ura je bila enajst, počasi se je odpravil iz krčme. Strašna pot se mu je zdela; pri vsakem koraku je omahoval. Po ušesih mu je vedno zvenilo: Najbolje bi bilo, da se človek obesi, najbolje! — Mehanično je potipal za ozki pas, ki mu je držal hlače. Kakor da je prijel za žareče železo, tako ga je zapeklo v prstih. In vendar ga je izpreletelo nekaj, kakor zadovoljstvo, da je pripravljen. Dreves je dosti ob potu in veje so nizke. Nehote je pogledal vsako drevo, mimo katerega je prišel. — To bi bilo dobro in to. Tukaj so veje preslabe, tam bi bilo previsoko!

Kmalu ni čutil več bolečin in utrujenosti. Opotekal se je in omahoval, kakor pijanec, ali zavedal se ni. Prišel je do malega gozda in tu je primerjal in izbiral ves goreč in vnet. — To bi bilo pravo drevo — je dejal večkrat ravno s tistim dopadajenjem, kakor da bi si izbral debla za hišo. In pod smreko se je ustavil. Lepa smreka, vitka, visoka. Široke veje so segale prav do tal in se plazile po zemlji, kakor da odpočivajo v travi. Človek bi šel kakor po lestvi navzgor, stisnil bi se v tiste goste veje, da bi ga nihče ne videl, niti zdaj niti po smrti. Stopil je čez jarek in se postavil pod drevesom; čisto se je skril med veje in zadovoljno je gledal proti vrhu. Prav nič ni bil nemiren in žalosten. Dolgo je stal tako, topo in nekako veselo. Odrešen bo — konec bo. — In takrat je hotel seči za pas — ali čudno, roke mu niso ubogale, ni jih mogel upogniti. Še parkrat je poskusil v strahu. In spomnil se je besed iz krščanskega nauka: Duh je voljan, a meso je slabo! — Prestrašeno je strmel v veje, topo in brez misli, kakor otrok in potem ga je prevzela groza. Videl se je viseti gnilega in prokletega med vejami in v ušesih mu je zadonelo tisočero glasov: — Greh! greh! pekel! — večna kazen božja! — V strahu je odskočil nazaj na cesto.

Strašno se je zasmilil. Zakaj ravno on, zakaj ravno on nima miru, da bi legel in v miru čakal na smrt! Vsaj to bi mu privoščili. In v svoji kratkovidnosti je proklinjal zdravnike. Ti so ga izgnali iz bolnišnice, ti! Ne privoščijo [illegible]jo! Ce [illegible] bil bogat, bi ga nihče ne podil od tam, ali siromakov ne trpe, pobili bi jih, pobili! Stiskal je pesti. Nimajo srca, nimajo! Da ni prostora, pravijo, ali zanj bi se že našel prostor, drugi bi se lahko malo stisnili, — on bi potrpel, na slami bi spal na tleh. Kako pa doma? Na eni postelji ležita z ženo in še najmanjšega otroka imata pri nogah — a kak je ta počitek zanj, ko je tako bolan in slab!

Zakaj so ga spodili iz bolnišnice?! Oh, ti, ti gadje! Kakor paradiž se mu je zdela bolnišnica, ko je omahoval po ti slabi cesti, po mrzli snežni brozgi proti domu v skrbi, v siromaštvo, v glad.

Ali Bog je pravičen, Bog je pravičen! Ne bo dopustil, da bi se vlačil tako okrog, kakor pobito pse.

Ali pot je težka, strašna: — leden mraz mu je legel od nog gori proti srcu; saj bo umrl prej, kakor pride domov! Bog se usmili in potem bo žel plačilo, večno zveličanje, nebesa. O, na drugem svetu bo boljše, lepše!

Kakor senca se je vlekel po cesti dalje. In vedno je čakal: zdaj, zdaj padem, zdaj umrjem. In ne bo greha, ne bo sramote. Njegovi otročički bodo brez strahu mislili nanj.

Večno se je vlekla pot, večno. In še vedno ga je držalo nekaj kvišku, še vedno ga je nekaj porivalo naprej. Samotna in zapuščena je bila pot, žalostna in obupna. Joj, kako žalostno je ležalo solnce na ledenih mlakah!

Počasi, počasi se je odmikala pot in vendar je bil skora prestrašen, ko je stopil iz gozda. Doli v dolini je zagledal vas. Toraj jo vendar še enkrat vidi, torej vendar še ni pal! Težko se umira, joj!

In nakrat mu je bilo, da ne bo še umrl, o ne! Ne bo mogel umreti, ne bo mogel! Spomnil se je mačke, katero je hotel enkrat ubiti. Zlomil ji je hrbtišče in jo pustil za plotom, da segnije. Ali drugi dan jo je videl, kako se je vlačila. Ni je mogel ubiti do kraja, čeravno mu je bilo vselej neznosno, kadarkoli jo je zagledal. In še tedne se je vlačila okrog — tako že polpoginjena.

Tako bo z njim! Vlačil se bo okrog in ljudje ga bodo gledali težko, kakor on nekdaj tisto mačko, in žena se bo mučila vsak dan žnjim in težki bo čakala, da pogine. Oh, saj vsi ti ubogi bolniki okrog po vaseh, reveži, siromaki — ne umirajo človeško Lačni so, niti tiste slabe hrane niso siti, lepih besed ne slišijo, nimajo kota, kamor bi se stisnili in mirno čakali na smrt.

O siromaki ne umirajo človeško! Kakor živina, kakor živina in še slabše.

In vlekel se je dalje proti vasi, kjer se ga prestraši žena bolj, kakor bi bil prišel iz groba, kjer bo odjedal svojim otrokom kruh, kjer ni mesta zanj in ni zavetja.

Zimsko solnce se je bledo in mrzlo nagibalo na hribe...

* * *

Položaj v Mehiki.

Mexico City, Mehika, 22. nov. General Lucio Blanco je prevzel včeraj vrhovno poveljstvo nad celim mestom. Postavil je patrule v mestu in okolici ter dal zasesti policijske postaje. Mesto je mirno ter popolnoma v oblasti generala Blanco.

Washington, D. C., 22. nov. — Velika Britanija, Španija in Cuba so baje zahtevale od Združenih držav izjavo, kaj nameravajo storiti, ko bodo izpraznile Vera Cruz ter ga izročile v roke različnih mehiških strank. Francija in druge evropske države so naprosile vlado Združenih držav, naj ščiti duhovnike dotičnih narodnosti. Državni department pa je mnenja, da morajo varovati duhovnike konzuli dotičnih dežel.

Ako ne dospe nasprotno povelje, bo pričel general Funston jutri izpraznjevati Vera Cruz. Mesto bo izročil v roke katerekoli vojaške stranke, ki ima svoje vojaštvo v bližini mesta in sicer ne glede na to, ali so Združene države priznale sedanjo vlado ali ne.

Usoda enajstih morilcev zapečatena.

Phoenix, Ariz., 22. novembra. V jetnišnici v Florence bo dne 19. decembra obešenih 11 morilcev, 6 Amerikancev in pet Mehikancev. Pri zadnjih volitvah se je glasovalo proti odpravi smrtne kazni in governer Blunt je danes naznanil, da ne bo pomilostil

Razporedni načrt francoske in ruske armade.

—o—

V dnevniku nekega francoskega oficirja, ki je bil pri Verdunu ujet, se je nahajal razporedbeni načrt francoske armade, ki se glasi:

I. armada Verdun, 1., 2., 3. in 10. armadni zbor.

II. armada Verdun 4, 6., 9. in 11. armadni zbor.

III. armada Toul 5., 8., 20. armadni zbor.

IV. armada Epinal 12., 13., 17. in 18. armadni zbor.

V. armada Belfort 7., 14., 15., 16. armadni zbor.

Vsaka armada sestotji iz 500 tisoč, francoska vojska znaša torej 2 in pol milijona mož. (Pripomniti je, da so to čete ofenzivne armade in da torej teritorijalna (domobranska) armada ni všteta).

I. armada se združi z angleško in belgijsko armado, okupira prodirajoč skozi Belgijo Kolen in Koblenz in se zažene v nemške voje, ki prodirajo iz Severne Nemčije.

II. armada napade in zasede Metz, se obrne proti Sarlouis ter se pri Koblenzu združi s I. armado.

III. armada vdere v Lotaringijo, okupira severne Vogeze ter udari na Strassburg.

IV. armada zasede Južne Vogeze ter tvori potem rezervo III. armade.

V. armada se polasti Altkircha in Muehlausena ter se pred Strassburgom zedini s III. armado.

Po teh operacijah se sestavi nova razporedba: armada A s glavnim stanom v Koblenzu, armada B v Strassburgu, armada C kot rezervna armada.

Pregled razsodbe ruske armade: V mirovnem času ima Rusija v 11 vojaških okrajih 38 armadnih zborov Ti vojaški okraji so:

1. Petrograd (gardni zbor, 1., 18., 22. armadni zbor).
2. Vilna (2., 3., 4., 20. armadni zbor).
3. Varšava (6., 14., 15., 19. in 23. armadni zbor).
4. Kijev (9., 10., 11., 12. in 21. armadni zbor).
5. Odesa (7. in 8. armadni zbor).
6. Moskva (zbor grenadirjev), 6., 13., 17. in 25. armadni zbor).
7. Kazan (16. in 24. zbor).
8. Kavkaz (1., 2. in 3. kavkaški armadni zbor).
9. Turkestan (1. in 2. turkestanski armadni zbor).
10. Irkutsk (2. in 3. sibirski armadni zbor).
11. Amur (1., 4. in 5. sibirski zbor).

V vojnem času formira Rusija še 38 rezervnih divizij, ki tvorijo 19 armadnih zborov s številkami 26 do 44. Ta ruska armada stoji na velikanski bojni črti, ki sega od skrajnih vzhodnoruskih mej pa do Karpatov.

Prvi del te velike fronte tvori po armadnem povelju gen. Hindenburga cela Vzhodnja Prusija in obmejne ruske pokrajine do Mlave. Tam stoji poražena Rennenkampfova armada ter zavzema defenzivne pozicije, ki pričenjajo pri Mlavi se opirajo na trdnjave Ostrolenka, Lomža in Osovijec ter se obrnejo na reko Njemen, ob kateri se nahaja močno utrjeno Grodno. Grodno brani prehod čez reko, ravno tako tudi Olita, odkoder se razprostirajo skoraj nepristopna močvirja do Kovna, ki je silna in moderna trdnjava. Kako poteka ta ruska defenzivna črta do Baltiškega morja dosedaj ni znano. Vemo le, da se je tam pričela nemška ofenziva proti Libavi. Po dosedanjih uradnih vesteh stojita 3. in 20. ruski armadni zbor z nekoliko rezervnimi divizijami pri trdnjavi Kovno. Prehode preko Njemena od Olite do Grodna branita 2. in 4. armadni zbor. Pri Grodnu samem stoji 22. (finski) armadni zbor), nekatere rezervne divizije in 2. kavkaška konejniška divizija. Večje rezerve se nahajajo ob progi Bjalostok-Grodno, kjer stoji baje tudi 3. sibirski zbor, Rusi in Nemci so se spoprijeli v zadnjih denh pri Osojevicu in tudi že pri Kovnu. Nemška armada sestoji iz elitnih pruskih čet ter je, kakor kažejo uradne vesti, začela z jako ostrim splošnim napadom na rusko defenzivno črto.

Srednji del velikanskega vzhodnega bojišča se razteza od Mlave do Čenstohove. Po najniovejših vesteh pripravljajo tam Rusi ofenzivo. Podrobnosti pa še niso

Za smeh in kratek čas.

V gostilni

Nečak: — Oprosti stric, denar sem pozabil doma. Ali bi mi hotel pomagati?

Stric: — Seveda. Tukaj imaš deset centov za karo. Pelji se domov in se vrni z denarjem.

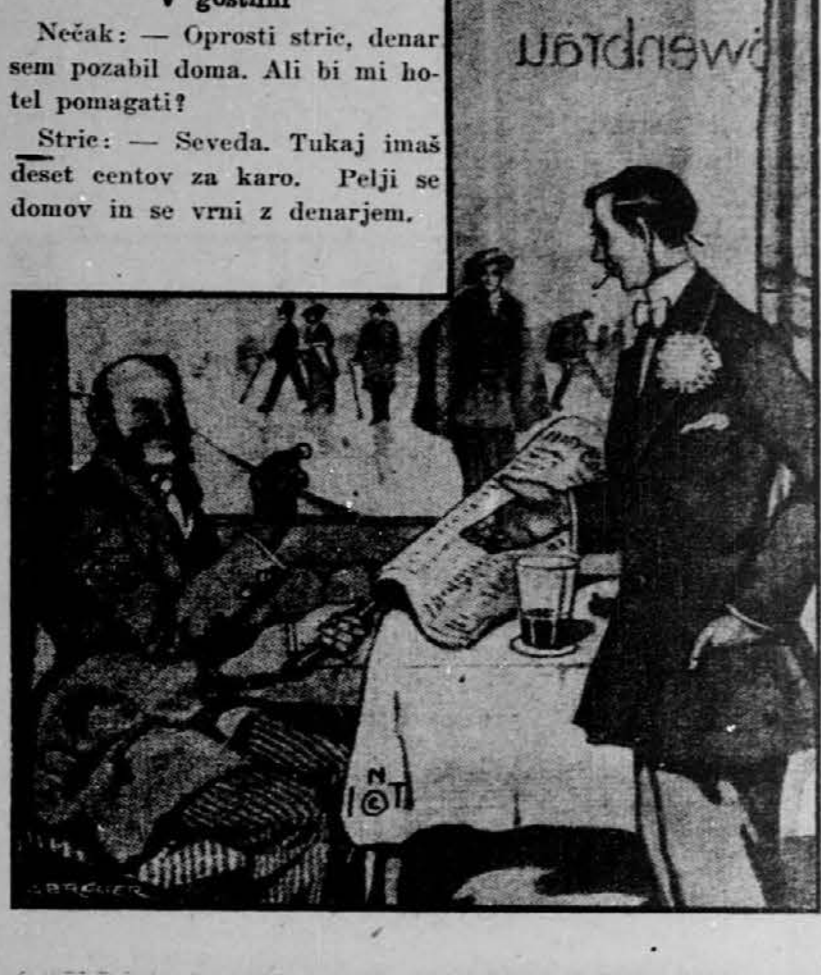

DOBER ODGOVOR.

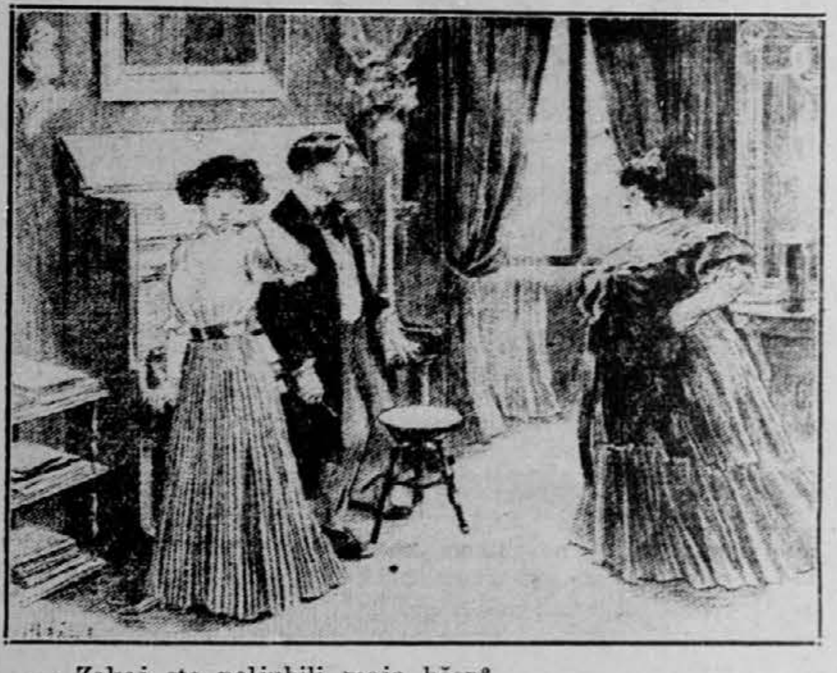

— Zakaj ste poljubili mojo hčer?
— Saj sem še vas mislil, pa sem se bal, da bi ne oklofutali.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

"KRACKERJEV" brinjevec je kuhan iz zrelih, čistih, importiranih jagod in se prodaja samo v steklenicah. — Rojaki, varujte se ponaredb in zahtevajte pravi in čisti brinjevec, to je "Krackerjev", znan že nad 20 let. Ako ga Vaš lekarnar ali gostilničar nima v zalogi, se obrnite pismeno na nas.

V zalogi imamo tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKO, kuhana v naši lastni distillery.

Poštna naročila se točno izvršujejo

Prva Slovenska veletrgovina.

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04, ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Imenik

padlih, ranjenih in vjetih naših rojakov v sedanji evropski vojski.

Sestavljen po izvirnih poročilih vojnega ministrstva s posebnim ozirom na vojne oddelke, pri katerih služijo Slovenci. Ta imenik sestavljen je po abecednem redu in sicer: od kje je kdo doma, leto rojstva, kateremu vojnemu oddelku pripada i. t. d., tako da lahko tukaj najdete onega, za katerega bi radi vedeli. Pri padlih navedeno je kje so padli in kje so pokopani, pri ranjenih pa v kateri bolnišnici se nahajajo, tako da jim lahko pišete. Nikjer drugje ne morete dobiti tako točnih podatkov, kakor v tej knjižici. Cena isti je 25 centov pri

Felix M. Dolinar,
45 Vesey St. Dept. G, New York, N. Y.
Pazite na Dept: "G".

Kdor želi razprodajati knjižico naj si piše po pogoje.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po	70c. gallon
črno vino po	50c. "
Drožnik 4 gallone za	$11.00
Brinjevec 12 steklenic za	$12.00
" 4 gallone (sodček) za	$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
6308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Smrt polkovnika Webra. Pozno zvečer 16. oktobra si je ogledoval polkovnik Weber, ki je poveljeval pred vojno 27. pešpolku v Ljubljani, na konju bojišče. Bilo je že temno, ko ga je zadela sovražnikova krogla v pljuča in ga usmrtila.

O smrti Arturja Schmida, stotnika 17. pešpolka, pripovedujejo ranjenci, ki so bili v onem boju navzoči, to-le: Dne 26. avgusta proti 8. uri zvečer se je začel umikati oddelek 200 mož 17. pešpolka s stotniki Schmidom, Gresslom in Canisiusom, kadetom Schollmayerjevim kot zastavonošem, kadetom Haugerjem in enoletnim prostovoljcem Hollom; poveljnik je bil Schmid. Šli so v smeri proti Przemyslanom. Pot, ki je bila na dogodkih izredno bogata, jih je proti pol 11. uri ponoči ob gosti temi vodila skozi dolgo vas. Sprednji konec oddelka, kjer je bil stotnik Schmid, je ravno dospel na konec vasi, ko se je začulo peketanje skokoma dirjajočih konj. Čeprav se v gosti temi ni prav nič videlo, ni moglo biti nobenega dvoma o tem, da se skuša kak kozaški oddelek pretoči skozi. Čreda je v najostrejšem diru drvila mimo oddelka. Ob tej priliki se je na obeh straneh živahno streljalo. Ob ognju strelov so še videli stotnika Schmida stati visoko vzravnanega in streljati iz revolverja. Ves dogodek komaj nekaj hipov, nakar je streljanje potihnilo. Klicali so stotnika Schmida, toda ta se ni več oglasil. Začeli so ga iskati in ga našli napol sedečega na grmu ob cesti, kamor se je bil smrtno zadet zgrudil. Kadet Hauger je dognal, da mu je še parkrat utripnilo srce, toda rana je bila absolutno smrtna, krogla mu je šla skozi usta in mu je predrla tilnik. Zavest je nedvomno izgubil takoj prvi hip. Pri mrtvem Schmidu so našli oporoko, v kateri določa, naj se najbližnjemu županu izplača 60 kron, da mu preskrbi krsto in pokop. To zadnjo željo so mu tovariši izpolnili; bilo je krog 2. ure po polnoči, ko so zbobnali kvišku občinskega predstojnika, ki je nalogo prevzel in izročil pobotnico o prejetih 60 kronah.

Padel je na bojišču pri Grodeku nadporočnik Emil Fink, sin Ivana Finka, c. kr. ravnatelja pomožnih uradov v Ljubljani.

Smrt vojaka. V Ljubljani je umrl ranjen vojak 58. pešpolka Nikolaj Pavlink, star 25 let. Njegov dom se nahaja v Galiciji, dober kilometer oddaljen od ruske meje.

Ranjenci v Ljubljani. V c. kr. tobačni tovarni je bolnica za ranjence, katero vodita oba tovarniška zdravnika dr. Högler in dr. Košenina. Tema dvema pomagata pri obvezovanju Marica dr. Košeninova in gdč. Zalka Potočnik. Poleg tega je še cela vrsta požrtvovalnih in dobro izvežbanih strežnic izmed tovarniškega osobja. V tej bolnici je pet velikih, zračnih in izborno urejenih sob za ranjence. Vse sobe so polne ranjencev, katerih polovica je težko ranjena od šrapnelov. Delavstvo žrtvuje velike, ali težko prislužene novce za uboge ranjence ter ne štedi ne časa, ne denarja, samo da so ranjenci dobro postreženi.

Pogreša se infanterist Fr. Šare (divizija 28, vojna pošta 73). Po njem poizveduje njegova žena Marija Šare v Preserju, pošta Radomlje pri Kamniku.

V ruskem vjetništvu so: Visokošolec Zalokar iz Metlike in Anton Gornik iz Gabrovca. Zadnje poročilo je došlo iz Kijeva. Strokovni učitelj Zdolšek, ki je tudi v ruskem vjetništvu, je pisal nazadnje iz Saratova ob Volgi. Friderik Kren iz Ljubljane je pisal svojim starišem iz Fare, ki se nahaja v Sibiriji med mestom Omsk in Tobolsk na reki Irtiš. Zadet je bil od krogle v pljuča, sedaj se mu pa zdravje že boljša. Pogrešani četovodja Rudolf Krule od 17. pešpolka, 3. stotnije, se je oglasil iz Rusije; vozil se je proti Sibiriji in se mu še precej dobro godi. Z njim je vjet tudi Sedej, četovodja istega polka in stotnije. Pismo je na Kranjsko rabilo 6 tednov. Ruski vjetnik je tudi Lovro Klemenčič, enoletni prostovoljec pri 17. domačem pešpolku. Piše svoji materi, da je živ in še precej zdrav. Živi v guberniji Tomsk v mestu Bernaul v Sibiriji. Odposlal je dopisnico 24. sept., a došla je šele 22. okt. Hodila je korej en mesec. Imeli so ga za mrtvega. Tako se bo še marsikdo oglasil. Ivan Ložar, brat svetnika trg. zbornice Ložarja; Fran Krese, poštar v Ljubljani na kolodvoru in Žane Zaje, znani ljubljanski mesar. Nahajajo se v ruskem vjetništvu, oziroma kot bolniki in ranjenci. Tako poroča ruski Rdeči križ. Vjet je v Barnaulu v Sibiriji bivši trg. pomočnik pri I. C. Mayerju v Ljubljani Karol Tanko.

Gimnazija v kazini. Ker se porabi poslopje nemške državne gimnazije v Ljubljani za nastanitev vojakov, bo nameščena nemška gimnazija v kazini.

Vojaško-zdravniške izpremembe. Črnovojni zdravnik črnovojnega oddelka v Št. Petru na Krasu dr. Ivan Zajec prevzame tudi vodstvo kolodvorske bolnišnice za ranjence v Št. Petru. Dr. Knišely, ki je dosedaj vodil to bolnišnico, je prestavljen v bolnišnico v graščini kneza Windischgrätza, dr. Nigris pa, ki je doslej vodil to bolnišnico, je odpuščen začasno iz vojaške službe in se preseli v Trst.

Iz zaporov v Ljubljani so bili zadnje dni izpuščeni: Gajo Bonefačić, Ivan Kušar in Anton Andrijčić, poslanec in deželni odbornik v Istri; poslednji je že odpotoval iz Trsta v Poreč, da prevzame zopet svoje posle pri deželnem odboru.

70letnico svojega rojstva je izpolnil 24. oktobra duhovni svetnik Simon Zupan, župnik na Ježici.

Iz šolske službe. Kot suplenta na državni realki v Ljubljani sta nastavljena Oskar Gruszecki in dr. Hans Huszl, na gimnaziji v Kranju pa Josip Rus. Dr. Ivan Pregel je bil imenovan za definitivnega profesorja na gimnaziji v Kranju.

Smrtna kosa. Nad 20 let sta redno vsako leto prihajala na Bled ogrska kanonika Ignacij Krenez in Evgen Szubories (Suborič) iz Stolnega Belgrada (Székesfehérvár, Stuhlweissenburg). Stanovala sta v vili "Ivana", obedovala pri Petranu, maševala vsak dan ob vsakem vremenu, navadno ob isti uri na blejskem otoku. Premnogim blejskim letoviškim gostom sta bila znana po svoji ljubeznjivi prijaznosti. Kanonik prelat Szubories poroča z žalostjo, da mu je nagloma umrl tovariš, ki je bil 20. oktobra pokopan v Stolnem Belgradu. Ko se je zvedelo na Bledu o smrti blagega pokojnika, so mu na jezeru takoj vsi zvonovi zazvonili v slovo.

Umrli so v Ljubljani: Karol Kainz, c. kr. poštni oficijal v pokoju; v deželni bolnišnici. — Antonija Novak, zasebnica, 64 l. — Frančiška Burger, delavka v tobačni tovarni v pok., 40 let. — Apolonija Pirnat, mestna uboga, 73 let. — Ana Mesarič, hči mornariškega podčastnika, 7 tednov. — Marija Bratanič, hiralka, 87 let.

Umrli je v Idriji vsled mrtvouda 57letna posestnica in gostilničarka Marija Obid.

Oče zabodel sina. V nedeljo 11. oktobra zvečer je z nožem težko ranil posestnik Ivan Fortun iz Damlja št. 14, fara Vinica, svojega lastnega sina; ranil ga je na levi strani blizu srca. Vzrok tega žalostnega dejanja so bili vedni domači prepiri in družinsko sovraštvo. Oče se je drugi dan sam javil in dela sedaj pokoro začasno v zaporih v Črnomlju.

ŠTAJERSKO.

Padel je na južnem bojišču geometer v Brežicah Pavel Ettl.

Pogreša se od 27. avgusta infanterist Ivan Zorec 87. pešpolka, 6. stotnija. Po njem poizveduje Ivan Trstenjak, posestnik v Šalovcih, pošta Središče.

"Mrtev" — ruski vjetnik. V septembru je bila gospa majorja Jaroslava Leněek 87. pešpolka uradno obveščena, da je njen mož mrtev in da je padel junaške smrti pri Lvovu. Namišljeni vdovi se je izplačala celo posmrtna četrt. Zdaj je pa "vdovi" njen mož pisal, da je zdrav v ruskem vojnem vjetništvu. Bil je odrezan od svoje čete. Pismo je bilo naslovljeno s 1. septembrom.

Odlikovanje. Stotnik Zborowski, zet Schönererjev, je odlikovan z redom železne krone 3. razreda. Sotnik je težko ranjen, ima štiri strele v glavo. — Stotnik pri domobranskem polku št. 26 Fran Zwirn, doma iz Stopere pri Rogatcu, je odlikovan z vojaškim zasložnim križcem z vojno dekoracijo. — Rezervnemu poročniku pri bos.-herc. pehotnem polku št. 2 dr. Konradu Šmidu, štajerskemu rojaku, se je izreklo najvišje pohvalno priznanje za junaško zadržanje pred sovražnikom.

Za vojaškega kurata je vpoklican Vaclav Jastřebnik, kaplan v Loki pri Zidanem mostu; sedaj je v Krakovu.

Umrla je Josipina Jakša, žena veleposestnika in graščaka Ivana Jakša v Loki pri Zidanem mostu.

Samomor. Dne 19. oktobra se je ustrelila v vlaku med Pragerskim in Celjem v II. razredu 20letna Angela Kosi iz Dobrave pri Celju. Kroglo si je pognala v prsi. Prepeljali so jo v celjsko Gizelino bolnišnico.

Nesreča. Iz Griž pri Žalcu poročajo: Pri Sv. Pongracu sta posestnik Medved in hlapček Poteko podirala drevje. Pri tem je dobil hlapček tako hude poškodbe, da je na mestu umrl.

Železniška nezreča na Pragerskem. Budimpeštanski poštni vlak je 25. oktobra ob 8. uri zjutraj zavozil mesto na I. na III. tir. Pet voz je skočilo iz tira. Ranjeni so trije uradniki. Tračnice so popolnoma raztrgane.

PRIMORSKO.

Pogrešajo se Frane Mravlje, Anton Furlan in Anton Robič, vsi trije vojaki 9. stotnije planinskega polka, doma iz Buj-Rihemberka, ter Vinko Perinčič 7. stotnije planinskega polka iz Kobarida. Pogreša se rezervist Peter Kofol, pešpolk štev. 97., 3. stotnija. Po njem poizveduje Fani Rijavec, Dol. Trebuša, p. Slap ob Idriji. Pogreša se Ludovik Bavdaž, nadomestni rezervist, pešpolk št. 97, 7. stotnija. Domneva se, da je bil na severnem bojišču. Po njem poizveduje njegova mati Katarina Rijavec, Dol. Trebuša, pošta Slap ob Idriji.

Dijak se je ustrelil. V Trstu se je ustrelil 18 let stari dijak VIII. gimnazijalnega razreda Bogoljub Markl, sin višjega zdravstvenega nadzornika pomorske vlade.

KOROŠKO.

Prevoz ranjencev. Dne 20. okt. so prepeljali večje število lahko ranjenih in bolehnih vojakov iz celovških rezervnih bolnišnic 1 in 2 Marijanišča v rezervne zasebne bolnišnice Rdečega križa v Velikovcu, Pliberku, Spod. Draubergu in Brežah v nadaljno oskrbo. Celovško staro hiralnico so sedaj uredili za rezervno bolnišnico.

Umrl je 14. okt. Janez Vošic p. d. Kovač, posestnik na Čavi pri Št. Lenartu pri Sedmih studencih.

Umrl je 17. okt. zaveden Slovenec Matija Kulnik, cerkvenik pri sv. Duhu v Celovcu. Bil je v 60. letu.

Ponesrečila se je 17. okt. Marija Štih p. d. Šlemčirija v Št. Janžu v Rožu. Prišla je z rokami rezalnemu stroju preblizu, tako da ji je potegnil levo roko med nože in ji odrezal dva srednja prsta blizu prvih členov. Ko je hotela ustaviti kolo, ji je prerezal nož ud na komolcu. Podala se je takoj k zdravniku in odtam v bolnišnico v Celovec.

Repatica. Št. Lenart pri Sedmih studencih. Repatica se vidi tukaj vsak večer ravno nad vrhom Dobrača. Prikazuje se že več dni. Vidi se precej dobro s prostim očesom, izvrstno pa z daljnogledom.

Poroka. V Celovcu je bil poročen 19. okt. Jožef Koinig, telovadni učitelj iz Ptuja, z gdč. Elfrido Grüner.

HRVAŠKO.

Padel je dne 15. oktobra pri Rogatici mlad nadepolni Hrvat, nadporočnik Šešin, svak soproge podpolkovnika Kavčiča.

Hrvatski generali. Štiri Hrvati so poveljniki armad (Borojević, Frank, Ljubičić, Puhalo). Sedaj je general Čičerić, katerega je cesar imenoval za adlatusa fem. Šemui. General Čičerić je bil edini avstrijski štabni častnik v rusko-japonski vojni.

40letnica hrvatske univerze. 19. oktobra je preteklo 40 let, odkar je hrvatska Alma mater v Zagrebu posvečena in odprta hrvatski mladini.

Del Liške (dalmatinske) železnice izročen prometu. 14. okt. so izročili prometu dograjeno delno progo Liške železnice Ogulin-Plaški. Proga je dolga 27 kilometrov s sledečimi postajami: Oštarije-Ravnica, Josipdol, Vojnovac, Plaški. Progo so slovesno otvorili v navzočnosti avtonomnih in državnih oblasti. Ker zgradba hitro napreduje, pričakujejo, da bode proga bodoče leto dograjena že do Gospića.

BOSNA.

Vpokojen je podmaršal Albert pl. Dietrich, trdnjavski poveljnik v Sarajevu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. G., Little Falls, N. Y. — Število 1,657,208,747 je toliko kot tisoč šeststo sedeminpetdeset milijonov dvestoosem tisoč sedemstosedeminštirideset; drugače se tudi lahko čita: milijarda, šeststo sedeminpetdeset milijonov, dvestoosemtisoč sedemstosedeminštirideset.

Vojne nevarnosti na farmah v Wisconsinu ni!

To je gotovo! Ravnotako je gotovo in resnica, da se v okraju Chippewa dobi najboljša farmarska zemlja v državi Wisconsin. Kupilo je tam pred kratkem več rojakov, ki se bodo prihodnjo spomlad naselili. Vsi hvalijo krasno okolico in rodovitno zemljo, na kateri obrodijo raznovrstni poljski pridelki; tudi tobak raste tam. Črna, prhka prst, brez vsakega peska. Vsi predpogoji za uspešno sadjerejo in živinorejo. Cel okraj že gosto naseljen in na stotine akrov sčiščenega zemljišča. Ob našem svetu teče bistra reka Chippewa s svojimi pritoki; v obilici je tudi kristalno-čiste studenčnice. Dobre ceste vsepovsod. Pet milj oddaljena železniška postaja mičnega mesteca Cornell s tvornico za papir; kakih 18 milj odtod pa stoji glavno mesto okraja Chippewa — Chippewa Falls, eno največjih mest severozapadnega Wisconsina, z bogato industrijo in velikim trgom za poljske pridelke. — Pišite nam še danes po natančen popis naše zemlje, ki ga pošljemo brezplačno. Aker od $16 do $20. Vozne stroške povrnemo, ako ni vse to res, kar pišemo. Zdaj je še čas, da si ogledate. Ne zamudite ugodne prilike. Pišite nam takoj!

Slovenska Naselbinska Družba,
196 First Ave., Milwaukee, Wis.
(21-11 12x 3x v t)

Farme

v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za farmo, ne kupujte preje, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nudi v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 150 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospešujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku pričeti tukaj z gospodarstvom in to z majhnim denarjem. Pišite po naš list "Good's Colonist", kjer lahko podrobneje čitate o teh kolonijah. Pošljemo ga vsakemu zastonj, brez razlike, ako želi kupiti farmo ali ne.

Naslovite:

The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.

Možje! Žene!

Ako ste bolni in vam ni mogel nihče pomagati, poslužite se import. zdravil, katera vas bodo gotovo ozdravila. Importirana zdravila so mnogim pomagala, ki so že dolgo bolehali. Ravno tako bomo vam pomagali, akoprav že dolgo bolegate; zato pišite še danes na avstrijsko filijalko importiranih zdravil:

Dom. Lekarna
535
Washington St.,

MILWAUKEE.WIS.

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so nameravali potovati v staro domovino ta teden ali nameravajo potovati v prihodnje, naj ostanejo na svojih mestih, ker so vse parobrodne družbe prekinile za nedoločen čas s prometom. Kadar se zopet razmere predrugačijo, bodemo pravočasno poročali na tem mestu.

Tvrdka Frank Sakser

HARMONIKE

bodisi kakeršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

Pouk v angleščini.

Prva in edina Slovenska Korespondenčna Šola.

Podučuje angleščino po najnovejši metodi od treh do šest mesecev,

Slovenska Korespondenčna Šola.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NAZNANILO.

Tem potom opozarjam člane društva "Boritelj" št. 1 S. D. P. Z. v Conemaugh, Pa., da se polnoštevilno udeleže prihodnje mesečne seje dne 6. decembra 1914.

Znano je že vsakemu članu, da se vsako leto v mesecu decembru vršijo volitve društvenega odbora za prihodnje leto in da ako članov ni na sejo, kakor navadno malokedaj več kot eno tretjino, ni mogoče dobiti zadostno število članov, kateri bi bili zadovoljni sprejeti mesta društvenih odbornikov.

Zato se je na zadnji mesečni seji dne 1. novembra sklenilo, da vsaki član v krogu društva, kateri se ne udeleži gori omenjene seje brez tehtnega vzroka točno ob 2. uri popoldan, plača v društveno blagajno 50¢.

Bratje, upoštevajte ta zaključek in udeležite se prihodnje seje polnoštevilno, opomnite tudi vsakega člana na to, za katerega si mislite, da ne čita tega lista.

Pozdrav! John Zgonc.

(3x 18&24-11&1-12)

Rad bi zvedel za ANGELO BALANT. Doma je iz Polšnika pri Litiji. Pred dvema letoma sva se skupaj peljala v Ameriko. Sedaj sem čul, da se nahaja nekje v Chicagu. Prosim cenj. rojake, če kdo ve za nje naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sama javi, ker poročati ji imam nekaj važnega, — Frank Havkman, Box 43, Rhone, Pa. (21-24—11)

SVARILO.

Ta slika kaže omoženo

ROZO TURK,

staro 20 let. Pobegnila je iz La Salle, Ill., z 2 leti starim otrokom ter pustila moža, kateremu je ukradla $500. Rojaki, varujte se je, da še koga drugega ne oslepari! Kdor jo bo preživljal, naj mi blagovoli otroka vrniti, za katerega mi je edino žal, nezvesto tatinsko ženo pa prepustil dragevolje vsakemu slabiču, ki ne more dobiti pošteno slovensko dekle.

John Turk,
209 Creve Coeur St., La Salle, Ill.
(17-11—1-12)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v zapadni Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bode v kratkem obiskal naš posebni zastopnik

g. VENCESLAV PALČIČ,

ki je pooblaščen pobirati naročnino na naš list in knjige ter izdajati veljavna potrdila, vsled česar ga rojakom toplo priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA
iz najboljšega grozdja.

Lansko rdeče vino po 45¢ gal., staro rdeče vino po 50¢ galona, lansko belo vino po 50¢ gal. in najboljše staro belo vino po 55¢ gal. 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12.00; 10 gal. pa $25.00.

Vino pošiljam po 28 in 50 gal. Vinarna in distilerija blizu postaje. Potovalni zastopnik je g. M. Zugel.

Pošljite vsa pisma na:

STEPHEN JACKSE,

Pozor rojaki!

Ako ste kupec za zemljo ali farmo, ne ozirajte se na pretirane in vabljive oglase različnih zemljiških agentov, v katerih vam vsakovrstne stvari obljubujejo, kakor stalno delo, brezplačno stavljanje poslopij, čiščenje zemlje in druge vabljive pretveze, katerih sploh ne morejo in ne nameravajo nikdar spolniti. Veliko denarja in dragocenega časa si bodete prihranili ako pišete po natančen in resničen popis zemlje, kraja, kupnih pogojev in mapo od izključno samo slovenske farmarske naselbine v Wausaukee, Wis. kjer ima že mnogo rojakov kupljen svet in jih je tudi že lepo številu naseljenih. Tam je svet prav rodoviten in rodi vsakovrstne poljske pridelke in raznovrstno sadje ter vinsko trto. Ta svet se nahaja poleg prijaznega mesta, šol, mlekarne, banke, trgovin, žage, železniške postaje in še mnogo drugih podjetij.

Priporočamo rojakom, kateri želi biti dobro in pošteno postrežen dobiti dober in rodoviten kos zemlje v zdravem in prijaznem kraju ter biti vsestransko zadovoljen, da pišete rojaku A. MANTEL, L. Box 221 Wausaukee, Wis. po natančneje informacije in mapo tamošnje slovenske farmerske naselbine predno greste kam drugam svet gledatt, ter čas in denar po brezpotrebnem tratiti.

ZASTONJ! ZASTONJ! ZASTONJ!

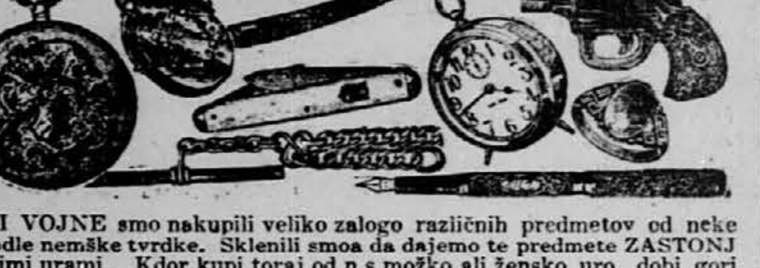

RADI VOJNE smo nakupili veliko zalogo različnih predmetov od neke propadle nemške tvrdke. Sklenili smo da dajemo te predmete ZASTONJ z našimi urami. Kdor kupi toraj od nas možko ali žensko uro, dobi gori naslikanih 8 predmetov ZASTONJ. Ti predmeti so:

1.) Verižica 2.) Privesek 3.) Nožič, 4.) Pero 5.) Britev 6.) Ura-budilka 7.) Prstan 8.) 32 kaliber revolver (model).

Ako torej hočete našo 14 karatov pozlačeno, od tvrdke za 20 let jamčeno uro, s svetovnoznanim kolesjem in teh osem predmetov kot darilo POVSEM ZASTONJ poleg ure, — potem izrežite ta oglas ter ga pošljite nam zaeno z depozitom 25 centov v znamkah. Stem nas zagotovite, da resno želite imeti to uro. Kakor hitro prejmemo naročilo, vam pošljemo uro in imenovanih 8 predmetov POPOLNOMA ZASTONJ, Kadar se vam izroči pošiljatev ter ste zadovoljni z uro in darilom, plačajte ostanek $7.70 ter stroške pošiljatve 25 centov. Ako ne boste zadovoljni, zavrnite pošiljatev in mi vam vrnemo 25 centov.

Omeniti moramo, da bi plačali drugod za isto uro in predmete trikrat toliko, dočim zahtevamo mi le $7.95. Teh osem predmetov predstavlja že samoposebi vrednost $7.95. Oddamo jih pa lahko zato, ker smo kupili veliko zalogo in ker želimo, da postanejo naše ure čim bolj znane.

Zapomnite si, da ne bo vojna z Nemčijo vedno trajala. Ne boste imeli vedno prilike kot je sedanja ter se ne boste mogli poslužiti tako ugodnega trenutka kot je sedanji. Pišite še danes.

Naslovite:

NEW YORK WATCH CRED. CO., Gerken Bldg. West Broadway, New York City. Dep. 140.

Iz Missouri.

Najboljše vino v zadnjih dvajsetih letih.

CLARET rdeče, **CONCORD** rdeče po 55c. galon.
IVES črno. **ELVIRA** belo po 65c. galon.
RIESLING belo po 75c. galon.

Žganje kuhano po starokrajskem načinu.

Pravi **TROPINJEVEC** po $3.25 galon.
JABOLČNIK po $3.00 galon.
BRESKOVEC po $3.50 galon.

V cenah pri vinu in žganju je vračunjen tudi davek.

Pri vinu so sodi od 50 galon prosti in manjši sodi stanejo $1.00 komad, Žganje se pošilja direktno od kmeta in je posoda zastonj.

Naročila sprejema iz prijaznosti

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Obenem pa tudi naznanjam, da imam veliko množino najfinejega drevja, rož in trtja, posebno priporočam kostanj (maroni), češnje in vse vrste češplje Europe po najnižjih cenah.

Vojska uniči vse,

ne uniči pa kakovosti in dobrote vina

izdelanega iz pristnega ohijskega grozdja po vinarski tvrdki

Louis Knaus

3908-3916 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.

največja slovenska vinska klet in destilacija ki ima v zalogi vina sledečih vrst in cen:

Delaware	$1.00 galon	Iwes	70c. galon
Katawba	80c. galon	Rudeče	60c. galon

Navedene cene veljajo za naročila od 25 galon naprej. Pri manjših naročilih je cena vina po dogovoru. Vojni davek na vino je v navedenih cenah že uračunan. Vina so popolnoma naravna za kar tudi jamčim.

V zalogi imam tudi žganja po starokrajskem načinu žgana kot DROŽENKO in TROPINOVEC.

Naročila se izvrše samo proti predplačilu.

Dobra stvar se sama hvali toraj poskusite takoj.

DOMAČA NARAVNA OHIO — VINA
kakor Delaware, Catawba, Iwes, in Conkord prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

Concord rudeče vino:		Catawba belo vino:	
Sod 6 gal.	$ 5.50	Sod 6 gal.	$ 7.00
Sod 10 gal.	8.00	Sod 10 gal.	11.00
Sod 25 gal.	16.50	Sod 25 gal.	24.00
Sod 50 gal.	30.00	Sod 50 gal.	42.50

Delaware belo vino, sod 10 galon $13.00. Sod, 25 galon $26.00. Sod 50 galon $50.00.

Pri vseh teh cenah je vojni davek že uračunan. Vina so popolnoma naravna, za kar jamčim. Naročilu je pridejati denar ali Money Order,

---

Redka prilika

za tajnike raznih društev, trgovce in druge pisarje.

Za ugodno ceno se dobi nekaj rabljenih pisalnih strojev raznih izdelkov, pri katerih smo dali nadomestiti slabe dele z dobrimi, in uredili tako, da se na njih zamore pisati slovensko in angleško. Sedaj so omenjeni pisalni stroji dobiti za nizko ceno, po kakovosti od $25 do $60. Cena novim je bila $90 do $120.

Pisati na istih se priuči v kratkem času vsakdo.

Natančneja pojasnila daje

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Doli z orožjem!

ZGODBA ŽIVLJENJA.

Spisala Berta pl. Suttner. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

40 (Nadaljevanje).

— Da, neumna sem — — — to vem. Zdelo se mi je, da si me klical. Kako bi me klical? Preveč praznoverna sem bila. Junaška? Ne! Sabo Tebe bi lahko negovala, če bi Te našla. Strašne stvari sem videla, Friderik, stvari, ki jih ne bom pozabila nikoli... Zakaj se vendar tako uničuje naš lepi svet, Friderik? Svet, na katerem se more dvoje bitij tako ljubiti kot se ljubiva midva, tako srečo uživati kakor midva? Kako more svet netiti sovraštvo, ki prinaša le smrt in žalost?

— Tudi jaz sem videl nekaj strašnega, Marta, nekaj, kar mi bo ostalo vedno v spominu... Pomisli: K meni je pridirjal z visoko dvignjeno sabljo — — — bilo je v neki kavalerijski bitki pri Sadovi — — — moj bratranec Tešov.

— Sin Tvoje tete Kornelije.

— Da. K sreči me je še pravočasno spoznal in povesil orožje.

— On ni toraj izpolnil svoje dolžnosti, ker ni pobil sovražnika svojega kralja in domovine, kaj ne, Friderik? V vojni se ne sme pardonirati ne bratu, ne očetu, ne sorodniku...

— Ubogi mladenič! Komaj je povesil orožje, je zažvižgala sablja preko njegove glave. Moj tovariš, neki mlad častnik, me je hotel ščititi in mu preklal črepinjo...

Friderik je umolknil, jaz sem si pa z obema rokama pokrila obraz.

— Ali je mrtev? — sem ga vprašala strahoma.

On je pokimal.

— Mama, mama! — se je oglasilo nekaj v sosednji sobi in vrata so se sunkoma odprla. Na prag je stopila sestra Lilli z malim Rudolfom.

— Oprostita, da vaju motim, toda Rudolf ne da prej miru.

Stopila sem k otroku in ga pritisnila na srce.

— Oh uboga, uboga teta Kornelija!

Se isti dan je dospel z Dunaja telegrafično poklicani kirurg in preiskal Friderikovo rano. Rekel mu je, da ne sme šest tednov hoditi, in rana bo zaceljena

Prepričana sem bila, da bo sedaj moj mož zapustil vojaško službo in tudi on mi je rekel, da pod nobenim pogojem več ne ostane. Sicer pa mora biti vojna takoalitako hitro končana. Napoleon je postal prijatelj Avstrije, ki bo lahko z njegovo pomočjo premagala severnega sovražnika. Tudi cesar je želel, da bi bil prejkomogoče sklenjen mir, in ni hotel, da bi dospel sovražnik prav do Dunaja ter ga začel oblegati. Sovražnikova armada se je zelo proslavila, posebno takrat, ko so vkorakali Prusi v Frankfurt. Besedi "premirje" in "mir" sta bili toraj izgovorjeni in vedela sem, da se bo moje upanje uresničilo. Z mirom je ravnotako kakor z vojno. Kakor hitro začno ljudje govoriti, da se bosta sovražnika udarila, se res kmalo potem udarita. Še celo moj oče je rekel, da tako ne more več iti naprej. Armada je bila oslabljena, sovražnik je imel puške-iglenice, katerim naše niso bile kos. Prusi so prodirali proti Dunaju. Kaj če ga zavzamejo. V slučaju, da pade Dunaj, bo prišlo tudi naše posestvo Grumitz v pruske roke.

To so bile toraj stvari, ki so tudi mojega očeta skrbele. Takrat ni več zaupal v avstrijsko armado. Mislil je pa še vseeno, da bodo naši zmagali Je že tako na svetu. Vsaki slabi stvari mora slediti dobra.

Maščevanje! Zakaj zopet maščevanje! Po vojni je ena stranka zmagalec, druga je pa premagana, ki si bo iskala v prihodnji vojni zadoščenja. In po prihodnji vojni bo ravno tako. Vedno naprej, brez konca... Kako naj se doseže pravico, če se hoče poplačati staro krivico. Nobenemu človeku na svetu ni še padlo v glavo, da bi snažil madeže črnila s črnilom, madeže olja z oljem. Samo kri se vedno zmiva s krvjo. Med nami v Grumitzu je vladalo neko čudno razpoloženje. V vasi je zavlada panika.

— Prusi prihajajo! Prusi! — je šlo od ust do ust. Ljudje so se strahu tresli, spravljali svoje premoženje na kup in zakopavali dragocenosti. Tudi pri nas v gradu, sta spravili teta Marija in hišna vso zlatnino in srebrnino v neki skrit kotiček. Lilli je bila vsa v skrbeh, ker ji ni Konrad že par dni ničesar pisal. Ne glede na srečo najinega zopetnega svidenja, sva bila s Friderikom precej potrta. V časopisih samo žalostna poročila, pisma, ki so jih pisali sorodniki, so izražala obup in žalost. Kornelija nama je pisala, da jo skrbi, ker ji sin ni že toliko časa ničesar pisal. Jaz in Friderik sva se spogledala in zajokala. Ce smo sedeli zvečer pri mizi, se nismo šalili in pogovarjali kakor prejšnje čase, ampak brali smo poročila o smrti. V katerikoli časopis je človek pogledal, ga je zbodla v oči besedica "vojna". Friderik je pripovedoval svoje doživljaje, oče zopet svoje. Meni so vsi zamerili, ker sem se bila podala na bojišče, vendar so moje pripovedovanje poslušali z zanimanjem. Roza se je navduševala za gospo Simonovo in je rekla, da se bo pridružila saškim samaritankam, če vojna še ne bo kmalo končana. Oče je seveda proti temu protestiral.

— Ražen usmiljenih sester in marketendaric, nima v vojni nobena ženska ničesar opraviti — se je hudoval. — Saj vidite vendar, kaj je opravila Marta. Nisi prav storila, da veš. Mož Te mora posvariti.

Friderik me je prijel za roko rekoč:

— Da, nemunost si napravila, Marta, toda lepo neumnost...

Ce sem govorila o strahotah vojne, me je večkrat prekinila teta Marija:

— Kako moreš vendar kaj takega govoriti?

Ali pa: — Kaj Te ni sram. Žena si, dama, pa govoriš tako grde besede?

Ko sem neki večer pripovedovala o ranjencih, katere so gnali kot može v vojno, odkoder so se nekateri vrnili brez spolovil, me je prekinila teta:

— Za božjo voljo, Marta? Ali Te ni sram? Dekleta so tukaj!?

Takrat me je popustila nestrpnost; v sveti jezi sem zakričala:

— Seveda, taka je Vaša navidezna dostojnost. Vse grozovitosti se lahko vidi, govoriti se pa ne sme o njih. O krvi in nesnagi ne smejo nežne ženske ničesar zvedeti. Ženske smejo plesti samo trakove za zastave, ki vihrajo na bojišču. Dekleta ne smejo zvedeti, da so njihovi zaročenci nesposobni sprejemati plačilo njihove ljubezni. Smrt in klanje ni za Vas nič nespodobnega, Vi, dobrovzgojene dame, če se pa le omeni stvar, ki je neobhodno potrebna za razširjanje življenja, že vse do ušes zarudite in se obrnete v stran! To je strašna morala, veste? Strašna in strahopetna! Samo oni, ki ima pogum, vse pregledati, vse prevdariti... premisliti vse, kar je videl...

— Nikar se ne razburjaj — me je prekinila teta. — Kaj moremo mi zato, če se dogajajo take stvari na svetu. Zemlja je bila še vedno solzna dolina in bo menda tudi vedno ostala...

— Ne, ne bo!

— Moj Bog, kaj bo! Mir se bo sklenil! — je rekel neki dan moj brat Oto.

Sedeli smo v družinski sobi; Friderik je ležal v naslonjaču. Jaz sem bila ravnokar prebrala novico, da je dospel Benedetti na Ceško, najbrže zaraditega, da bo predložil mirovne predloge.

Ničesar se ni bal moj mali — bil je pravzaprav že velik, toda jaz ga nisem mogla drugače imenovati — kakor premirja. Z vso dušo je hrepenel, da bi izgnali sovražnika iz dežele. V Dunajsko Novo Mesto je dospela novica, da jih bo vstopilo v aktivno službo tudi nekaj iz tretjega in celo iz drugega letnika. Nikdo si ne more misliti, kako je bil moj brat vesel. Kakšna radost, če bo šel iz akademije takoj v vojno! Tako zahrepeni inštitutka po svetu, po prvem plesu. Plesati se je naučila, kadet se je pa naučil sukati orožje. Ona bi bila rada v bajno razsvetljeni dvorani v slavnostni obleki, on pa hrepeni po uniformi in vojni.

Tudi oče je bil vesel.

— Le pomiri se, hrabri deček, Tebe še marsikaj čaka, še marsikaj boš doživel. Ce se ta vojna sedaj konča, ne bodo s tem še vse vojne končane.

Jaz sem molčala. Odkar sva imela tisti spor s teto Marijo, sem se kolikor mogoče ogibala pogovorov, ki so se tikali vojne. Odkar sem videla na svoje oči nekaj strahot, se mi je zdelo, da me je vsak osebno razžalil, kdor je hvalil vojno. Friderik bo izstopil iz službe, moj sin Rudolf ne bo vojak. Nekdaj sem vprašala brata, kako tolmačijo v šoli pojem "vojna".

— Vojna je potrebno zlo (toraj vendarle zlo?) — mi je odvrnil — in je obenem dobro sredstvo, da se zbude v ljudjeh najlepše lastnosti. In te lastnosti so: — pogum, požrtvovalnost. Vojna je brezpogojno potrebna za kulturni razvoj. Vojskovodje in ustanovitelji kraljestev, kakor Aleksander, Cezar, Nopoleon, so možje, vredni vsega občudovanja.

To se toraj učijo v šoli.

(Dalje prihodnjič.)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: John Debevc in A. J. Terbovc.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Roitz in Frank Janesh.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich in Frank Blatnik.

Indianopolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich in John Zaletel.

Mineral, Kans.: John Štale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.

Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. D. Likovič.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich in Frank Žagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, M. L. Kapsch in Jos. J. Peshel.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibing, Minn.: Ivan Pouše.

Nashwauk, Minn.: Geo Maurin

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zober

Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.

Klein, Mont.: Mich. Krivec.

Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, O.: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Frank Kovačič.

Bridgeport, O. in okolica: Fr. Hočevar.

Barbeton, O. in okolica: Alois Balant.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolica; John Kumše 1735 E. 33. St.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.

Export, Pa. in okolica: John Prostor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Frank Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Franklin, Pa., in okolica: Fran R. Drašler.

Greensburg, Pa. in okolica: Venceslav Palčič.

Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Moon Run, Pa. in okolica: Fr. Maček.

Pittsburg, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignaz Magister, Frank Bambič in Z. Jakše.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

Steelton, Pa.: Anton M. Papič.

West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.

Toele, Utah: Anton Palčič.

Winterquarters, Utah: Louis Blasich.

Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.

Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.

Davis, W. Va. in okolica: John Bosich.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in Frank Bartol.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Anton Starich.

West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.

Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci.

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštnine prosto za $2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilična.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor n izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Izšla je

lična knjiga:

"VOJSKA NA BALKANU".

Vsled vsestranske želje naročili smo več iztisov te knjige in je sedaj cenj. rojakom na razpolago.

Knjiga "Vojska na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno s 255 slikami, tikajoče se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovražniki. Sešitkom je prideljen tudi večji slovenski zemljevid balkanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti po 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred $1.85. Naroča se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in okolici naznanjamo, da je

Mr. M. PAPIČ,

128 Frederick St., Steelton, Pa., naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila. — Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Podpisani je iznajditelj najuspešnejše tinkture na svetu Alpen-tinkture in Alpenpomade - Ženskam in možkim, kateri jo rabijo, zrastejo v šestih tednih lasje popolnoma, ne bodo izpadali in ne bodo osiveli. Ravno tako zraste možkim v šestih tednih brada in brke, ki ne bodo izpadale in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma ozdravim revmatizem, kostibol, trganje po rokah, nogah in hrbtenici. Rane, opekline, bule, ture, kraste in kurja očesa, bradavice, potenje nog, sobljne itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošljem ga zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, O.

N. B. Onemu, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha, plačam $500.

Amerika in Amerikanci.

—o—

Spisal

REV. J. M. TRUNK.

—o—

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo **Rev. J. M. Trunka:**

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojcem in posameznikov, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo starši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj lepih slik, med katerimi bo marsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda raditega, ker se ni vprizorilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je $2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari domovini.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.
na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane

Poštni parniki so:

"LA PROVENCE" na dva vijaka
"LA SAVOIE" in "LA LORRAINE" na dva vijaka
"LA FRANCE" na štiri vijake

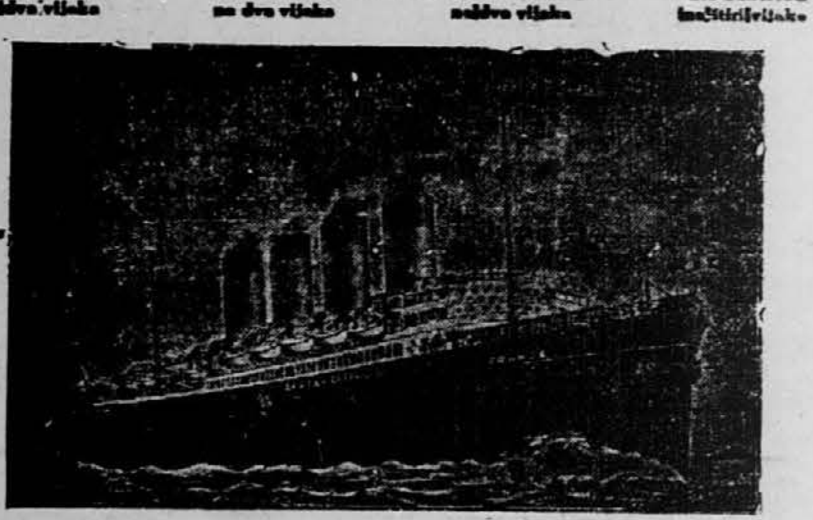

Ekspresni parniki so:
"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK
corner Pearl St., Chesebrough Building.
Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča številka 57. N. R.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Phone: Canal 1621

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka.
Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, tér se posebno priporočam slavnim slovenskim društvam ob priliki kake veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakovrstno grocerijsko blago, katerega ljubi naš narod. Pošiljam denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. S tvrdko Frank Sakser sem v trgovski svezi. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC
1801 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

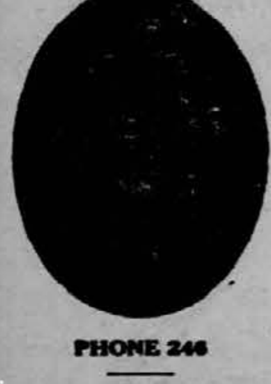

PHONE 246

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJ!